दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

सुविचार

खरी मैत्री म्हणजे अडचणीच्या काळात सोबत उभे राहणे, यशात आनंद वाटून घेणे आणि अपयशात धीर देणे; वेळ, अंतर किंवा स्वार्थ जिथे अडथळा ठरत नाही, तीच मैत्री आयुष्य समृद्ध करते.

थंडीचा कडाका वाढणार

पुणे : महाराष्ट्रातील हवामानात सातत्याने बदल होत असताना आणखी एक मोठी उलथापालथ होण्याचे संकेत हवामान खात्याने दिले आहे. उत्तर भारतातून येणाऱ्या थंड वाऱ्यांचा वेग वाढल्याने राज्यातील तापमानात लक्षणीय घट होण्याची शक्यता असून, येत्या ४८ तासांत काही भागांत बर्फासारखी थंडी जाणवू शकते. काही जिल्ह्यांमध्ये किमान तापमान आठ अंश सेल्सिअसच्या खाली जाण्याची शक्यता आहे.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | शनिवार, दि. १० जानेवारी, २०२६ | वर्ष - १ | अंक - १०८ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

भारताच्या विदेशी चलन साठ्यात घट

मुंबई : २ जानेवारी रोजी संपलेल्या आठवड्यात भारताचा विदेशी चलन साठा ९.८०९ अब्ज डॉलर्सने घसरून ६८६.८०१ अब्ज डॉलर्सवर आला, असे रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने शुक्रवारी सांगितले. मागील अहवाल आठवड्यात, विदेशी चलन साठा ३.२९३ अब्ज डॉलर्सने वाढून ६९६.६१ अब्ज डॉलर्सवर पोहोचला होता. २ जानेवारी रोजी संपलेल्या आठवड्यात, परकीय चलन मालमत्ता, ७.६२२ अब्ज डॉलर्सने कमी होऊन ५५१.९९ अब्ज डॉलर्सवर आली.

ईशान्येकडील ३३ उत्पादनांसाठी जीआय टॅग

गुवाहाटी : ईशान्येकडील ३३ अद्वितीय उत्पादनांसाठी जीआय टॅग सुरक्षित करण्यासाठी प्रयत्न केले जात आहेत आणि या संदर्भात गुवाहाटी येथे एक करार करण्यात आला, असे एका निवेदनात म्हटले आहे. वस्त्रोद्योग मंत्रालयाच्या अंतर्गत येणाऱ्या वस्त्रोद्योग समिती आणि ईशान्य हातमाग आणि हस्तकला विकास महामंडळ यांच्यात हा करार झाला.

राजकोट जिल्ह्याला भूकंपाचे धक्के

राजकोट : गुजरातच्या सौराष्ट्र भागात गुरुवारी रात्री ते शुक्रवारी दुपारच्या दरम्यान २.६ ते ३.८ तीव्रतेचे किमान १२ भूकंपाचे धक्के बसले, ज्यामुळे राजकोट जिल्ह्यातील तीन तालुक्यांतील रहिवाशांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले, त्यापैकी अनेकांनी खबरदारीचा उपाय म्हणून मोकळ्या शेतात आश्रय घेतला. राजकोटचे जिल्हाधिकारी ओम प्रकाश यांनी सांगितले की, जिल्ह्यातील उपलेटा, धोराजी आणि जेतपूर तालुक्यात २१ भूकंपाचे धक्के नोंदले गेले आहेत, ज्यांची तीव्रता १.४ ते ३.८ पर्यंत होती. आतापर्यंत जीवितहानी किंवा वित्तहानी झाल्याचे वृत्त नाही.

पुणे मेट्रो लाईन ३ ची चाचणी यशस्वी; ३१ मार्चपर्यंत प्रवासी सेवा सुरू

हिंजवडीकरांचा प्रवास होणार सुखकर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पुणेकरांसाठी दिलासादायक बातमी असून हिंजवडी ते शिवाजीनगर मार्गावरील पुणे मेट्रो लाईन ३ च्या चाचणी फेऱ्या यशस्वीरीत्या पार पडल्या आहेत. माण डेपो ते पुणे विद्यापीठ चौक या टप्प्यावर मेट्रोची चाचणी घेण्यात आली असून या चाचणीत कोणतीही मोठी तांत्रिक अडचण आढळली नाही. त्यामुळे येत्या ३१ मार्चपर्यंत प्रवासी सेवा सुरू करण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे.

ही मेट्रो लाईन सुमारे २३.३ किलोमीटर लांबीची असून ती पूर्णपणे उड्डाणपुलावरून धावणारी आहे. या मार्गामुळे हिंजवडी आयटी पार्क आणि पुणे शहराच्या मध्यवर्ती भागातील दळणवळण अधिक जलद आणि सोयीचे होणार आहे. रोज मोठ्या प्रमाणावर वाहतूक कोंडीचा सामना करावा लागणाऱ्या गणेशखिंड रोड, विद्यापीठ चौक आणि बाणेर-बालेवाडी परिसरातील वाहतुकीचा ताण या मेट्रोमुळे कमी होईल, अशी अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

चाचणीदरम्यान मेट्रो गाडीची गती, ब्रेकिंग सिस्टीम, वीजपुरवठा, सिग्नल यंत्रणा, वळणांवरील स्थिरता आणि आपत्कालीन सुरक्षाव्यवस्था यांची तपासणी करण्यात आली. सर्व तांत्रिक बाबी सुरक्षित मर्यादेत असल्याचे आढळून आल्याने पुढील टप्प्यातील चाचण्यांसाठी हिरवा कंदील मिळाला आहे. यापूर्वीही या मार्गावर काही टप्प्यांमध्ये चाचण्या घेण्यात आल्या होत्या आणि आढळलेल्या त्रुटी दूर करण्यात आल्या आहेत.

या प्रकल्पाअंतर्गत आवश्यक मेट्रो गाड्या उपलब्ध झाल्या असून बहुतांश स्थानकांची बांधकामे अंतिम टप्प्यात आहेत. प्लॅटफॉर्म, तिकीट व्यवस्था, लिफ्ट, जिने आणि प्रवाशांसाठीच्या इतर सुविधा पूर्णत्वास येत आहेत. प्रशासनाकडून सर्व परवानग्या आणि सुरक्षासंबंधी प्रमाणपत्रे मिळवण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

हिंजवडीतील आयटी कर्मचारी, विद्यार्थी आणि शहरातील प्रवाशांसाठी ही मेट्रो लाईन अत्यंत महत्त्वाची ठरणार आहे. वेळ वाचवणारी, सुरक्षित आणि विश्वासार्ह वाहतूक व्यवस्था उपलब्ध झाल्याने खासगी वाहनांवरचा अवलंब कमी होईल आणि प्रदूषणातही घट होण्याची शक्यता आहे.

अनेक अडचणी आणि विलंबानंतर पुणे मेट्रो लाईन ३ आता अंतिम टप्प्यात पोहोचली असून, नियोजित वेळेत प्रवासी सेवा सुरू झाल्यास पुणे महानगर क्षेत्राच्या सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेत मोठा बदल घडवून आणणारा हा प्रकल्प ठरेल.

आजपासून राज्यात 'आरटीई' प्रवेशांची प्रक्रिया सुरू

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : शिक्षण हक्क कायद्याअंतर्गत (आरटीई) शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ साठी राज्यातील २५ टक्के राखीव जागांवरील प्रवेश प्रक्रिया अखेर सुरू करण्यात आली आहे. त्यानुसार आरटीई प्रवेशासाठीचे संकेतस्थळ सुरू करण्यात आले असून, आजपासून म्हणजेच ९ पासून सुरु झाली ती १४ जानेवारी २०२६ या कालावधीत शाळा नोंदणी आणि पडताळणीची प्रक्रिया राबविण्यात येणार आहे.

राज्याचे प्राथमिक शिक्षण संचालक शरद गोसावी यांनी आरटीई प्रवेशासाठी शाळा नोंदणीबाबत शिक्षण उपसंचालक, शिक्षणाधिकारी, महापालिकांचे प्रशासन अधिकारी, गटशिक्षणाधिकारी यांना परिपत्रकाद्वारे सूचना दिल्या आहेत. आर्थिक दुर्बल, वंचित घटकांतील विद्यार्थ्यांना हक्काचे आणि मोफत शिक्षण मिळण्यासाठी आरटीईअंतर्गत खासगी शाळांतील २५ टक्के राखीव जागांवरील प्रवेश प्रक्रिया प्राथमिक शिक्षण संचालनालयातर्फे राबवण्यात येते. राज्यभरातील सुमारे आठ हजारांहून अधिक शाळांतील एक लाखांहून अधिक जागा या प्रवेशांसाठी उपलब्ध होतात.सीबीएसई, आयसीएसई, राज्य मंडळाशी संलग्न शाळांकडून पूर्वप्राथमिक, पहिलीच्या स्तरावर आरटीईअंतर्गत प्रवेश देण्यात येतात. या प्रवेशांसाठी ऑनलाईन प्रक्रिया राबवण्यात येते. २५ टक्के राखीव जागांवरील प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे शुल्क शिक्षण विभागाकडून शाळांना देण्यात येते. त्यामुळे पालकांचा आरटीई प्रवेशांकडे ओढा असतो.

ईडीची कोलकाता उच्च न्यायालयात धाव

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

कोलकाता : कोलकाता येथील राजकीय सल्लागार कंपनी आय-पीएसीच्या कार्यालयांवर छापे टाकण्यात "अडथळा" आणण्यात पश्चिम बंगालच्या मुख्यमंत्री ममता बॅनर्जी, वरिष्ठ पोलिस अधिकारी आणि इतरांच्या कथित भूमिकेची सीबीआय चौकशी करण्याची मागणी करण्यासाठी ईडीने कोलकाता उच्च न्यायालयात धाव घेतली.

माध्यमातील वृत्तानुसार, ईडीने गुरुवारी मनी लॉंडरिंग प्रतिबंधक कायद्याअंतर्गत (पीएमएलए) केलेल्या शोध मोहिमेदरम्यान बेकायदेशीरपणे आणि जबरदस्तीने काढून घेण्यात आलेल्या डिजिटल उपकरणे, इलेक्ट्रॉनिक रेकॉर्ड आणि कागदपत्रे तात्काळ जप्त करणे, सील करणे, फॉरेन्सिक जतन करणे आणि कायदेशीर ताब्यात पुनर्संचयित करणे, यासाठी निर्देश मागितले आहेत. उच्च न्यायालयात शुक्रवारी या प्रकरणाची सुनावणी होण्याची अपेक्षा आहे.

कोळसा तस्करीशी संबंधित मनी लॉंड्रिंग प्रकरणाच्या संदर्भात, आय-पीएसीचे साल्ट लेक सेक्टर व्ही कार्यालय आणि कोलकाता येथील संचालक प्रतीक जैन यांच्या निवासस्थानासह अनेक ठिकाणी छापे टाकण्यात आले. ईडीने असा दावा केला आहे की हवाला निधीमध्ये सुमारे २० कोटी रुपये आय-पीएसीकडे पाठवण्यात आले होते, जे २०२१ पासून टीएमसीला राजकीय सल्लागार सेवा पुरवत आहे.

ऐन थंडीत राजकीय वातावरण चांगलेच तापले

पिंपरी-चिंचवड येथे दादा विरुद्ध दादा सामना

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवडच्या राजकारणात सध्या थंडीच्या दिवसात राजकीय वातावरण चांगलेच तापले आहे. उपमुख्यमंत्री अजित पवार आणि भाजप आमदार महेश लांडगे यांच्यात सध्या थेट शाब्दिक चकमक पाहायला मिळतेय. मी नादाला लागलो तर सोडत नाही, असा इशारा अजित पवारांनी दिला होता. त्याला तेवढ्याच ताकदीने लांडगे यांनी आम्ही काय हातात बांगड्या भरल्यात का? अशा शब्दांत प्रत्युत्तर दिले आहे. महायुतीमधील हा 'अंतर्गत कलह' आता चव्हाट्यावर आला आहे. त्यामुळे या दोन्ही पक्षातील वाद पेटण्याची दाट शक्यता आहे.

सध्या दादा विरुद्ध दादा असा सामना पिंपरी चिंचवड महापालिका निवडणुकीच्या निमित्ताने रंगला आहे. एकेकाळी अजित पवारांच्या तालमीत तयार झालेले महेश लांडगे आज त्यांच्याच समोर शड्डू ठोकून उभे ठाकले आहेत. या वादाची ठिणगी पडली ती अजित पवारांच्या एका विधानाने. मी गुंडगिरी करणाऱ्यांना पाठीशी घालणार नाही, आणि माझ्या नादाला कुणी लागलं, तर मी त्याला सोडत नाही असा थेट दम अजित पवारांनी भरला होता. अजित पवारांचा हा रोख थेट महेश लांडगेंच्या दिशेने होता. पवारांनी जुन्या आठवणींना उजाळा देत लांडगेंवर सडकून टीका केली होती. यावेळी बोलताना अजित पवार म्हणाले की मीच लांडगेंना स्थायी समिती अध्यक्ष केलं, त्यांनी तिथून हवं ते केलं. विधानसभेला विलास लांडेंविरोधात बंडखोरी केली. शहरात सध्या कुणाची दादागिरी आणि भ्रष्टाचार सुरू आहे, हे सर्वांना माहीत आहे. वरिष्ठ नेते बिझी असतील, पण मी पालकमंत्री म्हणून सगळीकडे लक्ष ठेवून आहे असं अजित पवार म्हणाले होते. अजित पवारांच्या या इशाऱ्याला पैलवान महेश लांडगे यांनी धोबीपछाड स्टाईलने उत्तर दिले आहे. लांडगेंनी थेट अजित पवारांचा एकेरी उल्लेख करत शहराच्या अस्मितेचा मुद्दा समोर केला. महेश लांडगे यांनी थेट अजित पवारांना अंगावर घेतलं. आम्ही काय हातात बांगड्या भरल्या आहेत का? कुणीही येऊन आम्हाला धमकावेल असं समजू नका. अजित पवारांना शहरात ओळखत कोण होतं? शरद पवारांनी त्यांना मोठं केलं, मग ते भाजपसोबत का आले ? कुणी कुणाला मोठं करत नसतं, लोक निवडून देतात. शहराचे मालक बनण्याचा प्रयत्न करू नका, लोकसेवक बनून राहा अशा पैलवान स्टाईल दमच महेश लांडगे यांनी अजित पवारांना भरला. एकीकडे महायुती म्हणून सरकार चालवले जात असताना, पिंपरी-चिंचवडच्या स्थानिक राजकारणात मात्र अजित पवार आणि महेश लांडगे यांच्यातील ही तु तु-मै मै आता कुठल्या वळणावर जाते, याकडे संपूर्ण राज्याचे लक्ष लागले आहे.

संक्रांतीपूर्वी लाडक्या बहिणींना गोड भेट?

खात्यात होणार ३ हजार रुपये जमा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : येत्या काही दिवसांमध्ये लाडक्या बहिणींसाठी खुशखबर आहे. देवाभाऊंकडून लाडक्या बहिणींना मिळणार मकर संक्रांतीची मोठी भेट अशा प्रकारचे पोस्टर सध्या सोशल मीडियावर मोठ्या प्रमाणात व्हायरल होत आहे. येत्या १४ जानेवारीपूर्वी पात्र लाडक्या बहिणींच्या बँक खात्यामध्ये तीन हजार रुपये जमा होणार असल्याचा दावा करण्यात येत आहे.

राज्यातील २९ महानगरपालिका निवडणुकीसाठी १५ जानेवारी रोजी मतदान आहे. तर, महायुतीतील दोन घटकपक्षांच्या उमेदवारांकडून त्यांच्या सोशल मीडिया अकाऊंटवरून येत्या १४ जानेवारीपूर्वी लाडक्या बहिणींच्या बँक खात्यात तीन हजार रुपये जमा होणार असल्याचा दावा केला जात आहे. सरकारकडून मकरसंक्रातींच्या दिवशी निधी वितरित करण्यात आला

तर निवडणुकीच्या आचारसंहितेचा हा भंग नाही का असा सवाल विरोधकांकडून उपस्थित केला जात आहे. मकर संक्रांतीचा गोडवा अधिक वाढवण्यासाठी महायुती सरकारने राज्यातील आपल्या लाडक्या बहिणींना मोठी भेट दिली आहे.

मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेअंतर्गत, डिसेंबर आणि जानेवारी या दोन्ही महिन्यांचा हप्ता एकत्रितपणे म्हणजेच ३००० रुपये, १४ जानेवारी पूर्वी सर्व पात्र भगिनींच्या खात्यात जमा होणार आहेत! सण-उत्सवाच्या काळात आर्थिक बळ देऊन बहिणींच्या चेहऱ्यावर हसू फुलवण्याचे काम देवाभाऊ आणि महायुती सरकारने केले आहे. मुंबई महापालिका निवडणुकीच्या आधी लाडक्या बहिणींच्या खात्यावर ३००० रूपये येतील, असा वादा प्रचारावेळी केला जात आहे.

विधानसभा निवडणुकीत लाडकी बहीण योजना महायुतीसाठी गेमचेंजर ठरली होती. आता महापालिका निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर भाजपकडून या योजनेचा प्रचार आक्रमकपणे केला जात आहे. राज्यातील लाडक्या बहिणींना आतापर्यंत नोव्हेंबरचा हप्ता मिळालेला असून डिसेंबर आणि जानेवारी या दोन महिन्यांच्या हप्त्यांची मात्र लाभार्थी प्रतीक्षा करत आहेत. १४ जानेवारीला मकरसंक्रांत साजरी होत असून त्यानंतर लगेचच दुस-या दिवशी महापालिका निवडणुकीसाठी मतदान होणार आहे. त्यामुळे या कालावधीत लाडक्या बहिणींच्या खात्यात हप्त्याची रक्कम जमा होईल, अशी चर्चा सुरू होती. अशातच भाजप नेत्या तेजस्वी घोसळकर यांनी केलेल्या दाव्यामुळे या चर्चेला अधिक बळ मिळाले आहे.

हिजाब घालणारी महिला पंतप्रधान बनेल: ओवैसी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

सोलापूर : सोलापूरमध्ये एमआयएमच्या उमेदवारांच्या प्रचारासाठी आलेले पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष असदुद्दीन ओवैसी यांनी महायुती, भाजप आणि राष्ट्रवादी अजित पवार गटावर जोरदार टीका केली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या संविधानामुळे एक दिवस हिजाब घालणारी महिला या देशाची पंतप्रधान बनेल, असा ठाम विश्वास ओवैसी यांनी व्यक्त केला.

सोलापुरात अनेक प्रभागांमध्ये राष्ट्रवादी अजित पवार गट आणि एमआयएम यांच्यात थेट लढत सुरू आहे. एमआयएमचे माजी शहराध्यक्ष आणि सध्या अजित पवार गटाकडून निवडणूक लढवणारे तौफिक शेख यांच्या विरोधात ओवैसी यांनी सभा घेतली.

अजित पवारांवर टीका करताना ओवैसी म्हणाले, अजित पवारांना मत म्हणजे नरेंद्र मोदींना मत आहे. अजित पवारांच्या पक्षाला मत म्हणजे मोदींनी आणलेल्या वक्फ कायद्याला समर्थन. अजित पवार मोदींच्या गोदीत बसले आहेत. मोदी, शिंदे आणि अजित पवार ही त्रिमूर्ती एकच आहे. अजित पवारांना दर्गा-मशिदीशी काही देणं-घेणं नाही, पण आपल्याला आहे. हे लोक तुमच्या डोळ्यात धूळफेक करतील, त्यांना मतपेटीतून उत्तर द्यावं लागेल, असं ते म्हणाले. पाकिस्तानच्या घटनेत एकाच धर्माचा माणूस राष्ट्राध्यक्ष होऊ शकतो. पण बाबासाहेबांच्या संविधानामुळे कोणताही भारतीय पंतप्रधान होऊ शकतो. कदाचित तो दिवस पाहायला मी नसेन, पण एक दिवस हिजाब घालणारी महिला या देशाची पंतप्रधान नक्की बनेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

ओवैसी यांनी मुलींच्या शिक्षणावर विशेष भर देण्याची गरज असल्याचं सांगितलं. पैसा किंवा भाषणाने ताकद येत नाही, चांगली वागणूक आणि शिक्षणामुळेच समाज मजबूत होतो, असं ते म्हणाले.

भारतीयांच्या ऊर्जा सुरक्षेला प्राधान्य

५०० टक्के करावरून भारताचे अमेरिकेला प्रत्युत्तर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी रशियाकडून तेल खरेदी करणाऱ्या देशांवर ५००% कर लादण्याच्या विधेयकाला मंजुरी दिली आहे, ज्यामुळे भारताला आणखी कर आकारण्याचा धोका निर्माण झाला आहे. या विधेयकाच्या प्रस्तावावर भारताने आता अमेरिकेला तीव्र प्रतिक्रिया दिली आहे. बदलत्या जागतिक बाजारपेठेतील परिस्थिती पाहता, १.४ अब्ज लोकांसाठी परवडणारी ऊर्जा सुरक्षित करण्याच्या गरजेनुसार ते मार्गदर्शन करत असल्याचे भारत सरकारने स्पष्ट केले आहे.

प्रस्तावित कायद्यावर प्रतिक्रिया देताना परराष्ट्र मंत्रालयाचे प्रवक्ते रणधीर जयस्वाल म्हणाले की, नवी दिल्लीला या विधेयकाची माहिती आहे आणि ते घडामोडींवर बारकाईने लक्ष ठेवून आहे. आम्हाला प्रस्तावित विधेयकाची माहिती आहे. आम्ही घडामोडींवर बारकाईने लक्ष ठेवून आहोत, असे जयस्वाल यांनी साप्ताहिक पत्रकार परिषदेत सांगितले.

ऊर्जा स्रोतांबाबत भारताच्या दीर्घकालीन भूमिकेचा पुनरुच्चार करताना, जयस्वाल यांनी भर दिला की नवी दिल्लीचे निर्णय ऊर्जा सुरक्षेच्या गरजा आणि बाजारातील वास्तवांवर अवलंबून असतात.

निवेदनात म्हटले आहे की, ऊर्जा स्रोतांच्या प्रमुख प्रश्नावर आमची भूमिका सर्वज्ञात आहे. या प्रयत्नात, जागतिक बाजारपेठेतील बदलत्या गतिमानतेमुळे आणि आमच्या १.४ अब्ज लोकांच्या ऊर्जा सुरक्षेच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी विविध स्रोतांमधून परवडणारी ऊर्जा मिळवण्याची गरज पाहून आम्ही मार्गदर्शन करतो, असेही त्यात नमूद करण्यात आले आहे.

अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी रशियावरील द्विपक्षीय निर्बंध विधेयकाला हिरवा कंदील दिल्याचे अमेरिकेचे सिनेटर लिंडसे ग्राहम यांनी म्हटल्यानंतर काही दिवसांतच परराष्ट्र विभागाचे हे उत्तर आले आहे. बुधवारी एक्स वरील एका पोस्टमध्ये, ग्राहम म्हणाले की युक्रेनसाठी सुरू असलेल्या शांतता चर्चेदरम्यान हे पाऊल उचलण्यात आले आहे आणि पुढील आठवड्यात त्यावर द्विपक्षीय मतदान होईल असे संकेत दिले आहेत.

दिल्लीतील मराठी संस्कृतीची मेजवानी मनाला सुखद धक्का देणारी – अभिनेते भरत जाधव

महाराष्ट्र सदनात मकर संक्रांती महोत्सव व हुरडा पार्टीचे थाटात उद्घाटन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : महाराष्ट्राची समृद्ध संस्कृती, परंपरा आणि अस्सल खाद्यसंस्कृतीचा अनुभव दिल्लीकरांना देणाऱ्या मकर संक्रांती महोत्सव व हुरडा पार्टीचे उद्‌घाटन महाराष्ट्र सदनात दिमाखात पार पडले. लोकप्रिय अभिनेते भरत जाधव यांच्या हस्ते या महोत्सवाचे उद्‌घाटन झाले. यावेळी बोलताना त्यांनी, "दिल्लीसारख्या महानगरात महाराष्ट्राची संस्कृती, माणुसकी आणि गावरान खाद्यपरंपरा पोहोचताना पाहून मनाला सुखद धक्का बसतो. कलाकार म्हणून आपल्या कलेबरोबरच संस्कृतीविषयी बोलण्याचा हा

अनुभव शब्दांत मांडता येणार नाही," अशा भावना व्यक्त केल्या.उद्‌घाटनप्रसंगी निवासी आयुक्त तथा सचिव आर. विमला, गुंतवणूक निवासी आयुक्त सुशील गायकवाड, माहिती संचालक हेमराज बागुल, सहायक निवासी आयुक्त नितीन शेंडे, स्मिता शेलार आणि जनसंपर्क अधिकारी मनीषा पिंगळे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

भरत जाधव पुढे म्हणाले, "महाराष्ट्रात हुरडा पार्टीचा आनंद सर्वजण घेतातच; मात्र परराज्यात राहणाऱ्या मराठी माणसांसाठी अशी गावरान मेजवानी ही खऱ्या अर्थाने पर्वणी आहे. या उपक्रमामुळे दिल्लीतही महाराष्ट्राचा सुगंध दरवळत आहे." यावेळी त्यांनी दिल्लीकरांना या महोत्सवाला भेट देऊन मराठमोळ्या खाद्यसंस्कृतीचा आस्वाद घेण्याचे आवाहन केले.

निवासी आयुक्त तथा सचिव आर. विमला यांनी महोत्सवाचे सांस्कृतिक महत्त्व अधोरेखित करताना सांगितले की, "छत्रपती शिवाजी महाराजांनी अटकेपार झेंडा फडकवून महाराष्ट्राची ओळख निर्माण केली. त्याच परंपरेचा वारसा आज दिल्ली दरबारात आणि देशभर पोहोचवणे ही आपली जबाबदारी आहे. मकर संक्रांत हा सण देशभर वेगवेगळ्या पद्धतीने साजरा केला जातो. या विविधतेतील एकतेतून महाराष्ट्राची खास खाद्यसंस्कृती आणि हुरडा परंपरा राष्ट्रीय पातळीवर मांडण्याचा आमचा प्रयत्न आहे." भरत जाधव यांच्या उपस्थितीमुळे महाराष्ट्राची संस्कृती अधिक प्रभावीपणे पोहोचेल, असा विश्वासही त्यांनी व्यक्त केला.

निवासी आयुक्त (गुंतवणूक) सुशील गायकवाड यांनी या उपक्रमाचा आर्थिक पैलू मांडताना सांगितले की, ग्रामीण भागातील महिला बचत गटांना हक्काची बाजारपेठ उपलब्ध करून देणे हा या महोत्सवाचा मुख्य उद्देश आहे. "अस्सल रानमेवा, स्थानिक उत्पादने आणि पारंपरिक खाद्यपदार्थांच्या विक्रीतून बचत गटांचे आर्थिक सक्षमीकरण साधले जात आहे," असे त्यांनी नमूद केले.

या महोत्सवात सोलापूर, ठाणे, पुणे, जळगाव, रायगड, परभणी, अहिल्यानगर, जालना व नाशिक जिल्ह्यांतील महिला बचत गटांनी सहभाग घेतला असून एकूण १६ स्टॉल्स उभारण्यात आले आहेत. ज्वारीचा कोवळा हुरडा, लसूण चटणी, पिवळाधमक गूळ, साजूक तूप, पिठलं-भाकरी, भरीत, बटाटेवडे, भजी, ऊस, बोरं, ओला हरभरा यांसह हस्तकला वस्तू व कॉपर मेटलचे दागिने हे विशेष आकर्षण ठरत आहेत.

११ जानेवारीपर्यंत चालणाऱ्या या महोत्सवात सहभागी होऊन महाराष्ट्राच्या आदरातिथ्याचा आणि संस्कृतीचा अनुभव घ्यावा, असे आवाहन आयोजकांकडून करण्यात आले आहे.

६३ नक्षलवाद्यांचे दंतेवाडा येथे आत्मसमर्पण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

दंतेवाडा : छत्तीसगडमधील दंतेवाडा जिल्ह्यात शुक्रवारी ६३ नक्षलवाद्यांनी आत्मसमर्पण केले, त्यापैकी ३६ जणांवर १.१९ कोटी रुपयांचे सामूहिक बक्षीस होते, अशी माहिती एका वरिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्याने दिली.

पुनर्वसन ते सामाजिक पुनर्एकात्मता उपक्रमांतर्गत १८ महिलांसह या कार्यकर्त्यांनी वरिष्ठ पोलिस आणि केंद्रीय राखीव पोलिस दलाच्या (सीआरपीएफ) अधिकाऱ्यांसमोर आत्मसमर्पण केले, असे दंतेवाडाचे पोलिस अधीक्षक गौरव राय यांनी सांगितले.

राज्य सरकारच्या आत्मसमर्पण आणि पुनर्वसन धोरणामुळे ते प्रभावित झाल्याचे नक्षलवाद्यांनी सांगितले, असे ते म्हणाले. दक्षिण बस्तर विभाग, पश्चिम बस्तर विभाग, माड विभाग आणि ओडिशाच्या सीमेला लागून असलेल्या भागात सक्रिय होते, असे त्यांनी सांगितले. त्यांनी सांगितले की, सात कार्यकर्त्यांवर प्रत्येकी ८ लाख रुपयांचे बक्षीस होते. आत्मसमर्पण केलेल्या सर्व ६३ नक्षलवाद्यांना प्रत्येकी ५०,००० रुपयांची तात्काळ मदत दिली जाईल आणि सरकारच्या धोरणानुसार त्यांचे पुढील पुनर्वसन केले जाईल, असेही त्यांनी सांगितले. ७ जानेवारी रोजी सुकमा जिल्ह्यात २६ नक्षलवाद्यांनी आत्मसमर्पण केले होते. २०२५ मध्ये राज्यात १,५०० हून अधिक नक्षलवाद्यांनी आत्मसमर्पण केले. केंद्राने ३१ मार्च पर्यंत देशातून नक्षलवाद संपवण्याचा संकल्प केला.

संपादकीय

रशियन तेल आणि अमेरिकी दबाव

रशियाकडून तेल खरेदी करणाऱ्या देशांवर ५०० टक्के शुल्क लावण्याचा अमेरिकेचा इशारा हा व्यापाराचा मुद्दा नसून, तो भारताची ऊर्जा सुरक्षा, परराष्ट्र धोरण आणि अमेरिका-भारत धोरणात्मक भागीदारीतील अंतर्विरोध स्पष्ट करणारा ठरला आहे.

अमेरिकेने रशियाकडून तेल खरेदी करणाऱ्या देशांवर ५०० टक्के आयातशुल्क लावण्याचा इशारा दिला आहे, ही बाब आता निव्वळ व्यापारापुरती मर्यादित न राहता आंतरराष्ट्रीय राजकारण, ऊर्जा सुरक्षा आणि भारताच्या परराष्ट्र धोरणाशी थेट जोडलेली आहे. भारतासारख्या उदयोन्मुख अर्थव्यवस्थेसाठी हा इशारा किती गंभीर आहे, याचे वस्तुनिष्ठ मूल्यमापन करणे आवश्यक ठरते. युक्रेन युद्धानंतर अमेरिका आणि पाश्चिमात्य देशांनी रशियावर निर्बंधांची मालिका लादली. रशियाच्या युद्धखर्चावर मर्यादा घालणे, हा या निर्बंधांचा अधिकृत उद्देश आहे. मात्र या प्रक्रियेत ऊर्जा बाजारपेठ पूर्णपणे विस्कळीत झाली. युरोपला रशियन गॅसपासून दूर जाणे अवघड गेले, तर भारतासारख्या देशांनी स्वस्त दरात उपलब्ध असलेले रशियन कच्चे तेल खरेदी करण्याचा व्यवहार्य निर्णय घेतला. भारताची भूमिका सुरुवातीपासूनच स्पष्ट राहिली आहे. राष्ट्रीय हित, ऊर्जा सुरक्षा आणि ग्राहकांच्या किमती या बाबींवर तडजोड करणे शक्य नाही, हे भारताने अमेरिका तसेच युरोपीय महासंघ यांना वेळोवेळी सांगितले आहे. अमेरिकेचे प्रस्तावित ५०० टक्के शुल्क हे वस्तुतः दंडात्मक स्वरूपाचे आहे. इतक्या प्रचंड प्रमाणातील शुल्काचा अर्थ व्यापार नियंत्रित करणे नसून, तो थेट रोखण्याचा प्रयत्न आहे. भारत-अमेरिका व्यापाराचा विचार करता हा धोका अधिक तीव्र वाटतो. माहिती-तंत्रज्ञान, औषधनिर्माण, वस्त्रोद्योग, ऑटो घटक अशा अनेक क्षेत्रांत भारताची अमेरिकेतील उपस्थिती महत्त्वाची आहे. या क्षेत्रांवर असे शुल्क लागू झाल्यास भारतीय निर्यातदार स्पर्धेबाहेर फेकले जाण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. मात्र, हा प्रश्न केवळ आर्थिक पातळीपुरता मर्यादित नसून, तो राजनैतिक सुसंगतीचाही आहे. अमेरिका एकीकडे भारताला इंडो-पॅसिफिकमधील महत्त्वाचा धोरणात्मक भागीदार मानते, क्वाडसारख्या मंचावर भारताची भूमिका अधोरेखित करते आणि दुसरीकडे भारताच्या ऊर्जा धोरणावर कठोर दबाव टाकते. हा विरोधाभास लक्षात घेणे गरजेचे आहे. धोरणात्मक भागीदारी ही परस्पर समजुतीवर उभी असते, दबावाच्या राजकारणावर नव्हे. याशिवाय, निर्बंधांच्या अंमलबजावणीत समानता नाही. युरोपातील अनेक देश अजूनही थेट किंवा अप्रत्यक्षपणे रशियन ऊर्जा वापरत आहेत. तरीही कठोर शब्दांत इशारे मात्र भारत आणि चीनसारख्या देशांनाच दिले जात आहेत. त्यामुळे नियमाधारित जागतिक व्यवस्थेच्या दाव्यांवर प्रश्नचिन्ह उभे राहते. आंतरराष्ट्रीय कायदे आणि व्यापाराचे नियम सोयीच्या पद्धतीने लागू होत असतील, तर ते विश्वासार्हतेला तडा देणारे ठरतात. भारतासमोर येथे दोन पातळ्यांवरील आव्हान उभे आहे. एक म्हणजे, अल्पकालीन आर्थिक धक्के टाळण्यासाठी अमेरिकेशी संवाद आणि वाटाघाटींचा मार्ग खुला ठेवणे. दुसरे म्हणजे, दीर्घकालीन दृष्टीने ऊर्जा पुरवठ्याचे स्रोत अधिक वैविध्यपूर्ण करणे, नवीकरणीय ऊर्जेतील गुंतवणूक वाढवणे आणि आयात अवलंबित्व कमी करण्याचा प्रयत्न करणे. मात्र हे सर्व एका रात्रीत शक्य नाही. तोपर्यंत उपलब्ध पर्यायांमधून सर्वोत्तम निर्णय घेणे, हे कोणत्याही सरकारचे कर्तव्य ठरते. अमेरिकेचा ५०० टक्के शुल्क प्रत्यक्षात येईल की नाही, हा प्रश्न आहे. अमेरिकेच्या अंतर्गत राजकारणातही यावरही एकमत नाही. उद्योग, ग्राहक आणि व्यापार संघटनांकडून अशा टोकाच्या निर्णयाला विरोध होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे हा इशारा काही अंशी दबाव तंत्राचा भागही असू शकतो. तरीही, भारताने तो पुरेशा गांभीर्याने घ्यायला हवा. एकूणच, हा वाद तेलाच्या करारापुरता मर्यादित नाही. तो जागतिक सत्तासंतुलन, आर्थिक स्वायत्तता आणि धोरणात्मक स्वातंत्र्य यांवर भाष्य करणारा आहे. भारताने या मुद्द्यावर आक्रमकतेपेक्षा संयम, आणि तात्कालिक फायद्यांपेक्षा दीर्घकालीन हित यांचा विचार करून पावले टाकण्याची गरज आहे. लोकशाही, नियमाधारित व्यवस्था आणि परस्पर आदर या मूल्यांवर आधारित जागतिक व्यवस्था टिकवायची असेल, तर संवादालाच अधिक महत्त्व द्यावे लागेल.

रणनीती, सत्ता आणि संशयाचे भूत

पश्चिम बंगालमधील एसआयआर मोहीम, बांगलादेशी घुसखोरीचा मुद्दा आणि आय-पॅकसारख्या संस्थांची भूमिका यांमुळे राजकारण आणि तपास यांच्यातील सीमारेषा धूसर होत आहे. हा संघर्ष पक्षांपुरता मर्यादित नसून, तो लोकशाहीच्या संस्थात्मक विश्वासाची कसोटी पाहणारा ठरतो.

पश्चिम बंगालमधील सध्याचा राजकीय संघर्ष पाहताना तो केवळ सत्ताधारी तृणमूल काँग्रेस आणि विरोधकांमधील चढाओढ म्हणून पाहणे अपुरे ठरेल. एसआयआरच्या संदर्भातून पुढे आलेले आरोप, घुसखोरीचा पुन्हा ऐरणीवर आलेला प्रश्न आणि त्यात आय-पॅक सारख्या राजकीय सल्लागार संस्थेची भूमिका या सगळ्यांचा एकत्रित अर्थ लावला, तर तो भारतीय लोकशाहीच्या बदलत्या स्वरूपावर भाष्य करणारा ठरतो. हा संघर्ष राजकीय आहेच, पण तितकाच तो संस्थात्मक आणि वैचारिकही आहे. ममता बॅनर्जी यांनी उभा केलेला तृणमूल काँग्रेसचा प्रयोग हा मुळात डाव्या राजकारणाच्या साच्यातून बाहेर पडून राबवलेला होता. लोकाभिमुखता, रस्त्यावरची लढाई आणि केंद्रविरोधी सूर याच्या जोरावर त्यांनी बंगालमधील तीन दशकांची डावी सत्ता उलथवून लावली. मात्र सत्ता मिळवणे आणि सत्ता टिकवणे या दोन वेगळ्या गोष्टी असतात. गेल्या दहा-पंधरा वर्षांत तृणमूलनेही हळूहळू तीच सत्ताकेंद्री प्रवृत्ती अंगीकारली, जी कधीकाळी डाव्यांच्या ऱ्हासाला कारणीभूत ठरली होती. याच टप्प्यावर पक्षाने आधुनिक निवडणूक व्यवस्थापनाकडे, डेटा-आधारित रणनीतीकडे वळणे पसंत केले. आय-पॅक सारख्या संस्थांचा उदय हा या बदलाचा परिणाम आहे. आज निवडणूक म्हणजे केवळ सभा, घोषणा आणि पोस्टर एवढ्यावर मर्यादित राहिलेली नाही. मतदारांची सूक्ष्म विभागणी, बूथनिहाय गणित, डिजिटल प्रचार, मतदारांच्या प्रतिक्रिया मोजण्याची यंत्रणा अशा सगळ्यांशिवाय निवडणूक जिंकणे कठीण झाले आहे. तृणमूल काँग्रेसने हे वास्तव ओळखले आणि आय-पॅकला आपल्या राजकीय यंत्रणेत महत्त्वाची जागा दिली. सुरुवातीला सल्लागार म्हणून आलेली ही संस्था हळूहळू पक्षाच्या अंतर्गत निर्णयप्रक्रियेचा भाग बनली. याच जवळिकीमुळे आजचा वाद अधिक तीव्र झाला आहे. केंद्रीय तपास संस्थांनी सुरू केलेल्या कारवायांकडे तृणमूल केवळ कायदेशीर चौकशी म्हणून पाहत नाही. त्यांच्या मते, ही कारवाई म्हणजे पक्षाच्या विचारांवर केलेला हल्ला आहे. निवडणुकांआधी रणनीती कमकुवत करण्याचा, पक्षाच्या अंतर्गत माहितीपर्यंत पोहोचण्याचा हा प्रयत्न असल्याचा आरोप तृणमूल वारंवार करत आहे. केंद्र सरकारकडून तपास यंत्रणांचा वापर राजकीय हत्यार म्हणून केला जातो, हा आरोप नवा नाही; मात्र तो पूर्णपणे फेटाळून लावणेही सोपे नाही. येथे एक महत्त्वाचा मुद्दा दुर्लक्षित करता येत नाही. कोणतीही संस्था मग ती राजकीय सल्लागार असो वा पक्षाशी संलग्न असो. कायद्याच्या कक्षेबाहेर ती जाऊ शकत नाही. आर्थिक व्यवहार, निधीची देवाणघेवाण किंवा घुसखोरीशी संबंधित साखळीबाबत संशयास्पद बाबी असतील, तर तपास होणे हे अपरिहार्य असेच आहे. तथापि, येथे प्रश्न तपासाच्या अधिकाराचा नाही, तर त्याच्या निवडीचा आणि वेळेचा आहे. जेव्हा अशा कारवाया प्रामुख्याने सत्ताधारी पक्षाच्या विरोधकांपुरत्याच मर्यादित राहतात, तेव्हा त्या निष्पक्षतेबद्दल शंका निर्माण करतात. घुसखोरीचा मुद्दा या सगळ्यात आणखी गुंतागुंतीचा आहे. पश्चिम बंगाल हे सीमावर्ती राज्य असल्याने घुसखोरांचा प्रश्न आहेच. बनावट कागदपत्रे, मतदार यादीतील त्रुटी, सामाजिक तणाव हे प्रश्न केवळ प्रचाराचे मुद्दे नाहीत, तर प्रशासन आणि धोरण यांचे अपयशही ते दर्शवतात. मात्र, या प्रश्नावर गांभीर्याने चर्चा करण्याऐवजी तो निवडणुकीतील ध्रुवीकरणासाठी वापरला जात आहे. भाजप या मुद्द्याला राष्ट्रीय सुरक्षेचा रंग देतो, तर तृणमूल त्याला अल्पसंख्याकविरोधी राजकारण म्हणून फेटाळते. दोन्ही बाजूंनी सत्याचा संपूर्ण स्वीकार केला जात नाही. या पार्श्वभूमीवर आय-पॅक सारख्या संस्थांची भूमिका अधिक प्रश्नांकित ठरते. राजकीय पक्ष आपल्या धोरणांचा, निर्णयांचा आणि जनतेशी संवादाचा मोठा भाग व्यावसायिक संस्थांकडे सोपवत असतील, तर लोकशाहीतील कार्यकर्त्यांची भूमिका काय उरते? लोकशाही ही जनतेच्या सहभागावर उभी असते, की ती हळूहळू डेटा, सर्वेक्षण आणि अल्गोरिदमवर चालणारी व्यवस्था बनत आहे, हा प्रश्न येथे उभा राहतो. निवडणूक जिंकणे हे अंतिम ध्येय असले, तरी त्या प्रक्रियेत लोकशाहीची आत्मा गहाळ होत असेल, तर तो विजय फार काळ टिकणारा ठरत नाही. पश्चिम बंगालमधील सध्याची परिस्थिती ही केवळ एका राज्याची कथा नाही. ती भारतीय लोकशाहीच्या व्यापक प्रवासाचे प्रतिबिंब आहे.

केंद्र आणि राज्य यांच्यातील संघर्ष, तपास यंत्रणांची स्वायत्तता, राजकीय सल्लागार संस्थांची वाढती पकड आणि संवेदनशील प्रश्नांचे राजकारण यांचा मेळ घातला, तर लोकशाही अधिक बळकट होण्याऐवजी अधिक संशयी होताना दिसते. हा प्रश्न व्यक्तींचा किंवा संस्थांचा नाही; प्रश्न व्यवस्थेचा आहे. तपास हवाच, पण तो हेतूतः नसावा. रणनीती हवी, पण ती लोकशाहीला पर्याय ठरू नये. सत्ता टिकवण्याच्या धडपडीत पक्षांनी आणि सरकारांनी या मूलभूत तत्त्वांकडे दुर्लक्ष केले, तर आजचा विजय लोकशाहीच्या ऱ्हासाचे कारण ठरू शकतो. पश्चिम बंगालमधील घडामोडी हाच इशारा देत आहेत.

भाजप-राष्ट्रवादी म्हणजे 'चोर चोर मौशेरे भाई'-सुषमा अंधारे

अजितदादा विरुद्ध महेशदादा नुरा कुस्ती; पिंपरीत उबाठाची जोरदार टीका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : उपमुख्यमंत्री अजित पवार आणि आमदार महेश लांडगे यांच्यात सुरू असलेली भ्रष्टाचाराबाबतची आरोप-प्रत्यारोपांची लढाई म्हणजे जनतेची दिशाभूल करणारी "नुरा कुस्ती" असल्याची तीव्र टीका शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या नेत्या सुषमा अंधारे यांनी केली. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर भाजप आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस हे दोन्ही पक्ष निवडणुकीनंतर एकत्र येऊन जनतेच्या पैशाची लूट करतील, अशी घणाघाती टीकाही त्यांनी केली. "भाजप आणि राष्ट्रवादी म्हणजे चोर चोर मौशेरे भाई," असा थेट हल्लाबोल सुषमा अंधारे यांनी पिंपरी येथे आयोजित पत्रकार परिषदेत केला.

महानगरपालिका निवडणुकीच्या प्रचाराला वेग आला असून गुरुवारी पिंपरी-चिंचवड शहरात विविध पक्षांच्या बैठका, सभा आणि प्रचारफेऱ्या सुरू होत्या. याच पार्श्वभूमीवर पुनावळे-ताथवडे-वाकड परिसरातील प्रभाग क्रमांक २५ मध्ये शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे अधिकृत उमेदवार चेतन महादेव पवार (ड) आणि सागर विजय ओव्हाळ (अ) यांच्या प्रचारासाठी सुषमा अंधारे यांनी पत्रकार परिषद घेतली. यावेळी उमेदवारांसह जिल्हाध्यक्ष व माजी आमदार ॲड. गौतम चाबुकस्वार, प्रभारी अशोक वाळके, रोमी संधू, रामभाऊ सपकाळ, कैलास नेवासकर, विकास पवार, सुमित निकाळजे, राहुल पवार, विजय दगडे, नितीन शिंदे, धनंजय पवार, संदीप बोरगे, हरीश सपकाळ, किरण पवार आदी पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. यावेळी बोलताना सुषमा अंधारे म्हणाल्या की, पिंपरी-चिंचवड शहर स्मार्ट सिटी म्हणून घोषित झाले असले तरी राष्ट्रवादी आणि भाजपच्या सत्तेमुळे शहराचे अक्षरशः वाटोळे झाले आहे. वाहतूक कोंडी, अपुरा पाणीपुरवठा, वाढती गुन्हेगारी, ड्रग्स रॅकेट, अनधिकृत बांधकामे, जमीन अधिग्रहणाचे प्रश्न आणि नव्याने समाविष्ट गावांचे प्रश्न आजही कायम आहेत. मात्र, हे प्रश्न सोडविण्याऐवजी सत्ताधारी पक्ष भ्रष्टाचारात गुंग असल्याचा आरोप त्यांनी केला.

निवडणूक आयोगावर टीका करताना अंधारे म्हणाल्या की, उबाठा पक्षाच्या 'मशाल' चिन्हाबाबत जाणीवपूर्वक संभ्रम निर्माण केला जात आहे. प्रिंटिंगमध्ये मशाल चिन्ह स्पष्ट न दिसणे हा निवडणूक आयोगाचा खोडसाळपणा असून याबाबत पक्षाने अधिकृत तक्रार नोंदवली आहे. मागील निवडणुकीत तुतारी-पिपाणीचा घोळ घालण्यात आला होता, तसाच प्रकार या वेळी मशाल चिन्हाबाबत होत असल्याचा आरोपही त्यांनी केला.

भाजपवर हल्लाबोल करताना सुषमा अंधारे म्हणाल्या की, महेश लांडगे हे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे प्रतिनिधी म्हणून काम करत आहेत.

येरवडा कारागृहात कैद्याला बेदम मारहाण; मेंदूत रक्तस्त्राव; प्रकृती गंभीर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : येरवडा कारागृहात कैद्यांमधील हिंसाचाराच्या घटना पुन्हा एकदा समोर आल्या असून, एका कैद्याला बेदम मारहाण केल्याची गंभीर घटना घडली आहे. या मारहाणीत कैद्याच्या मेंदूत रक्तस्त्राव झाल्याने तो गंभीर जखमी झाला असून त्याच्यावर ससून रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. या प्रकरणी एका कैद्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

देवकरप्पा गराळे (वय ६५) असे गंभीर जखमी झालेल्या कैद्याचे नाव आहे. येरवडा कारागृहातील हवालदार प्रकाश भोसले यांनी येरवडा पोलीस ठाण्यात दिलेल्या फिर्यादीवरून कैदी फजिल अहमद अब्दुलकयुम अन्सारी याच्याविरुद्ध गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, गराळे आणि अन्सारी या दोघांनाही शिक्षा सुनावण्यात आलेली असून, चांगल्या वर्तणुकीमुळे त्यांना खुल्या कारागृहात काम देण्यात आले होते. ५ जानेवारी रोजी खुल्या कारागृहातील बराक क्रमांक एक परिसरात दोघांमध्ये किरकोळ कारणावरून वाद झाला. या वादातून अन्सारीने गराळे यांच्या चेहऱ्यावर जोरदार ठोसे मारले. मारहाणीमुळे गराळे फरशीवर कोसळले आणि गंभीर जखमी झाले.

या हल्ल्यात गराळे यांच्या मेंदूत रक्तस्त्राव झाल्याचे निदर्शनास आले असून, त्यांची प्रकृती चिंताजनक आहे. सध्या त्यांच्यावर ससून रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. या प्रकरणाचा पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक सी. बी. बेरड करीत आहेत. गेल्या काही महिन्यांत येरवडा कारागृहात हाणामारी व खूनाच्या घटनांमुळे सुरक्षेचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे. या घटना रोखण्यासाठी कारागृहात सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवून नियंत्रण कक्षातून कैद्यांच्या हालचालींवर लक्ष ठेवले जात असल्याचे कारागृह प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

युतीत श्रेय लाटण्याची संस्कृती पुणेकरांच्या नुकसानीस कारणीभूत – डॉ. नीलम गोऱ्हे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : "युतीत काम केले गेले, तर ते संपूर्ण युतीचे श्रेय असते. मात्र, प्रत्येक वेळी शिवसेनेला डावलून परस्पर विकासाचे श्रेय घेण्याची संस्कृती निर्माण झाली असून त्यामुळेच पुणेकरांचे मोठे नुकसान झाले आहे," अशी परखड टीका शिवसेना (शिंदे) पक्षाच्या प्रवक्त्या व उपनेत्या डॉ. नीलम गोऱ्हे यांनी गुरुवारी एका कार्यक्रमात बोलताना केली. भाजपकडून मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांना डावलण्याचा प्रयत्न होत असल्याचा अप्रत्यक्ष आरोप त्यांनी यावेळी केला.

डॉ. गोऱ्हे म्हणाल्या, "आमची कोणाबरोबरही पडद्यामागची किंवा पडद्याबाहेरची तडजोड नाही. जे चुकीचे वाटेल, तिथे आम्ही नक्कीच आरोप करू. मात्र, आरोपासाठी आरोप करणार नाही. आमचा भर नेहमी सकारात्मक प्रचार आणि रचनात्मक कामावर आहे."

टेकड्यांवरील जैवविविधता उद्यान (बीडीपी) या विषयावर पुणेकरांनी ८० हजारांहून अधिक हरकती नोंदवल्या असताना जनतेसोबत ठामपणे उभी राहणारी एकमेव शिवसेना होती, असे त्यांनी सांगितले. "मूळ जमीनधारकांना योग्य मोबदला, हिलटॉप किंवा हिलस्लोपवर मर्यादित बांधकामाची परवानगी आणि त्याचवेळी बीडीपीचे संवर्धन व संरक्षण ही आमची भूमिका आहे," असे त्यांनी स्पष्ट केले. एकनाथ शिंदे नगरविकासमंत्री असताना वेताळ टेकडीवरील रस्त्याला स्थगिती दिली होती, याची आठवण करून देत गोऱ्हे म्हणाल्या की, "दांडेकर पूल परिसरातील झोपडपट्टी हटवण्याच्या प्रयत्नावेळी स्थानिक नागरिक आक्रोश करत होते. मात्र, तत्कालीन महापौर मुरलीधर मोहोळ आणि पालकमंत्री अजित पवार शांत होते.

बाराशे एमएलडी सांडपाणी थेट नदीत; पुणेकरांचे आरोग्य धोक्यात

सात वर्षांपासून प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या आदेशाकडे दुर्लक्ष; महापालिकेवर पर्यावरणवाद्यांचा आरोप

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : पुणे शहरातून दररोज सुमारे बाराशे दशलक्ष लिटर (एमएलडी) सांडपाणी प्रक्रिया न करता थेट नद्यांमध्ये सोडले जात असून त्यामुळे नदी प्रदूषणाचा प्रश्न गंभीर बनला आहे, असा आरोप पर्यावरणवादी कार्यकर्ते सारंग यादवाडकर, विजय कुंभार आणि विवेक वेलणकर यांनी केला. गुरुवारी आयोजित पत्रकार परिषदेत त्यांनी पुणे महानगरपालिकेवर आणि राज्य सरकारवर तीव्र टीका केली.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (एमपीसीबी) १४ फेब्रुवारी २०१९ रोजी पुणे महापालिकेला स्पष्ट आदेश दिला होता. त्यानुसार प्रक्रिया न केलेल्या सांडपाण्यासाठी स्वतंत्र खाते उघडून दररोज ३४ लाख ७० हजार रुपये जमा करणे आणि हा निधी सांडपाणी शुद्धीकरणासाठी वापरणे आवश्यक होते. मात्र, सात वर्षांनंतरही महापालिकेने ना स्वतंत्र खाते उघडले, ना एक रुपयाचीही तरतूद केली, असा गंभीर आरोप पर्यावरणवाद्यांनी केला.

सध्या महापालिका केवळ ३० ते ४० टक्के सांडपाण्यावरच प्रक्रिया करीत असल्याने उर्वरित पाणी थेट नद्यांत मिसळत आहे. यादवाडकर म्हणाले, "२०१९ मध्ये दररोज जमा होणारी रक्कम योग्य प्रकारे वापरली असती, तर आज ती रक्कम हजार कोटी रुपयांच्या पुढे गेली असती. त्यामुळे नद्यांचे व भूजलाचे प्रदूषण कमी करता आले असते आणि जायका प्रकल्पासारखे उपक्रमही रखडले नसते." विना प्रक्रिया सांडपाणी सोडल्यामुळे नद्यांतील मासे नष्ट झाले असून उजनी जलाशयाचे पाणी तसेच परिसरातील भूजल आणि विहिरी दूषित झाल्या आहेत. उजनीच्या दूषित पाण्याचा परिणाम सोलापूर जिल्ह्यातही दिसून येत असून रोगराई पसरण्याचा धोका वाढला आहे, असे त्यांनी नमूद केले. महापालिकेने सांडपाणी शुद्धीकरणाकडे दुर्लक्ष करून केवळ तथाकथित सुशोभीकरणावर हजारो कोटी रुपये खर्च केल्याचा आरोप करत, जबाबदार अधिकारी, कर्मचारी आणि प्रशासनावर कडक कारवाई करण्याची मागणी पर्यावरणवाद्यांनी केली. पुणेकरांच्या आरोग्याशी खेळ सुरू असल्याचा इशाराही त्यांनी दिला.

काँग्रेसच्या काळातच पुणे मेट्रोची पायाभरणी – पृथ्वीराज चव्हाण

भाजपने श्रेय घेऊ नये; केवळ घोषणांचा पाऊस, प्रकल्पांचा पत्ता नाही – पुण्यात काँग्रेसचा हल्लाबोल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : 'केंद्रात काँग्रेसचे सरकार असताना तत्कालीन नगरविकासमंत्री कमल नाथ यांनी पुणे मेट्रो रेल्वेला मान्यता दिली आणि मी मुख्यमंत्री असताना या प्रकल्पाचे भूमिपूजन झाले. त्यामुळे पुण्यातील मेट्रो रेल्वेची पायाभरणी काँग्रेसनेच केली आहे. भाजपने या प्रकल्पाचे श्रेय घेऊ नये,' असा ठाम दावा माजी मुख्यमंत्री पृथ्वीराज चव्हाण यांनी केला. 'स्मार्ट सिटी' आणि 'हायपरलूप'सारख्या गाजवलेल्या प्रकल्पांचे नेमके काय झाले, याचे उत्तर भाजपने पुणेकरांना द्यावे, अशी मागणीही त्यांनी केली.

काँग्रेस पक्षाच्या 'पुणेकरांचा अधिकारनामा' या जाहीरनाम्याचे प्रकाशन पृथ्वीराज चव्हाण यांच्या हस्ते झाले. त्यानंतर आयोजित पत्रकार परिषदेत ते बोलत होते. यावेळी काँग्रेसचे पश्चिम महाराष्ट्र प्रभारी सतेज पाटील उपस्थित होते.

चव्हाण म्हणाले, 'काँग्रेस सरकारच्या काळात जेएनएनयूआरएम योजनेच्या माध्यमातून पुणे शहराला मोठ्या प्रमाणात निधी उपलब्ध करून देण्यात आला. मेट्रो प्रकल्पाबाबत सर्व कागदपत्रे आजही उपलब्ध आहेत. या प्रकल्पासाठी मी स्वतः सातत्याने पाठपुरावा केला. मुंबईनंतर पुण्यात मेट्रोला मंजुरी देताना नागपूरलाही न्याय मिळावा, म्हणून तेथेही मेट्रो प्रकल्पाला मान्यता देण्यात आली.'

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी पुण्यासाठी ८० हजार कोटी रुपयांच्या घोषणा केल्याच्या पार्श्वभूमीवर चव्हाण यांनी भाजपवर टीकास्त्र सोडले. 'घोषणा करायला पैसे लागत नाहीत. स्मार्ट सिटी आणि हायपरलूपसारखे प्रकल्प कुठे गेले? केवळ मोठमोठ्या घोषणा करायच्या आणि एकही प्रकल्प पूर्ण करायचा नाही, हा प्रकार म्हणजे जनतेच्या डोळ्यात धूळफेक आहे,' असा आरोप त्यांनी केला.

पुण्यातील सद्यस्थितीवर भाष्य करताना चव्हाण म्हणाले, 'आज पुणे शहरात एकही मोठी नवीन कंपनी येताना दिसत नाही. भ्रष्टाचार, अपुरी पायाभूत सुविधा आणि तीव्र वाहतूक कोंडीमुळे अनेक कंपन्या शहराबाहेर स्थलांतरित होत आहेत. शहरातील पायाभूत सुविधा पूर्णपणे कोलमडल्या असून वाढत्या प्रदूषणामुळे काही दिवसांत पुण्याची अवस्था दिल्लीसारखी होण्याची भीती आहे.' यावेळी सतेज पाटील यांनीही भाजप आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसवर जोरदार टीका केली. 'पुणे शहरात कायदा व सुव्यवस्थेचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाला आहे. भाजप आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस हे दोन्ही पक्ष पुणेकरांना फसवत असून, त्यांच्यात केवळ 'नुरा कुस्ती' सुरू आहे. माजी मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांच्यावर टीका करणे ही भाजप प्रदेशाध्यक्षांची वैचारिक दिवाळखोरी आहे,' असा घणाघात पाटील यांनी केला. काँग्रेसने पुणे शहराच्या विकासासाठी ठोस काम केले असून, सत्ताधाऱ्यांनी केवळ श्रेयवाद न करता अपूर्ण प्रकल्पांची उत्तरे द्यावीत, अशी अपेक्षा यावेळी व्यक्त करण्यात आली.

निवडणूक काळात शहरात सोनसाखळी चोरट्यांचा धुमाकूळ

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : महापालिका निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर शहरात प्रचाराची धामधूम सुरू असतानाच महिलांकडील दागिने हिसकावणाऱ्या चोरट्यांनी पुन्हा डोके वर काढले आहे. बाणेर आणि हडपसर परिसरात ज्येष्ठ महिलांच्या गळ्यातील सोनसाखळ्या हिसकावून नेल्याच्या घटना घडल्याने नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

बाणेर भागात महापालिकेच्या सावित्री वर्किंग वुमेन्स हॉस्टेलसमोर पादचारी ज्येष्ठ महिलेच्या गळ्यातील सुमारे ६० हजार रुपयांची सोनसाखळी दुचाकीस्वार चोरट्यांनी हिसकावून नेली. याप्रकरणी ७० वर्षीय महिलेने बाणेर पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली असून अज्ञात दुचाकीस्वारांविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. घटनेनंतर वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक चंद्रशेखर सावंत यांनी घटनास्थळी भेट देत परिसरातील सीसीटीव्ही फुटेज तपासण्याचे आदेश दिले. सहायक पोलीस निरीक्षक रायकर पुढील तपास करत आहेत.

दरम्यान, हडपसर परिसरातही अशाच प्रकारची घटना घडली. श्री काळूबाई मंदिरासमोरून जाणाऱ्या ज्येष्ठ महिलेच्या गळ्यातील सुमारे ७० हजार रुपयांचे दागिने दुचाकीस्वार चोरट्यांनी हिसकावून नेले. महिलेने आरडाओरडा केला असता चोरटे भरधाव वेगात पसार झाले. याप्रकरणी हडपसर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल असून पोलीस उपनिरीक्षक सत्यवान गेंड तपास करत आहेत. शहरात सोनसाखळी चोरीच्या गुन्ह्यांत वाढ झाल्याने गुन्हे शाखेच्या पथकांना सराइत चोरट्यांच्या हालचालींवर लक्ष ठेवण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. अशा गुन्ह्यांवर कठोर कारवाई करण्यात येईल, तसेच गरज भासल्यास मकोका अंतर्गत कारवाई केली जाईल, असा इशाराही पोलीस आयुक्त अमितेश कुमार यांनी दिला आहे.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

श्री काळभैरवनाथ दूध संस्थेच्या अध्यक्षपदी जितेंद्र रोकडे

जुन्नर : खामुंडी (ता. जुन्नर) येथील श्री काळभैरवनाथ दूध संस्थेच्या अध्यक्षपदी जितेंद्र रोकडे यांची बिनविरोध निवड करण्यात आली आहे. नुकत्याच पार पडलेल्या संस्थेच्या बैठकीत सर्व सभासदांनी एकमताने ही निवड केली. ही माहिती निवडणूक अधिकारी संजय रनदिवे यांनी दिली. यावेळी माजी अध्यक्ष नवनाथ शिंगोटे तसेच नवनिर्वाचित अध्यक्ष जितेंद्र रोकडे व इतर पदाधिकाऱ्यांचा सन्मान करण्यात आला. या प्रसंगी उपेंद्र डुंबरे, गणेश नलावडे, योगेश बोडके, गणेश बोडके, अजय शिंगोटे, अक्षय शिंगोटे, मिलिंद भोर, अमित नलावडे आदी उपस्थित होते.

विशाल फार्मोत्सवाला उत्साहात सुरुवात

आळे : (ता. जुन्नर) येथील विशाल जुन्नर सेवा मंडळाच्या इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मसी व विशाल इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मा एज्युकेशन अँड रिसर्च यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'विशाल फार्मोत्सव'ची सुरुवात माजी कृषी मंत्री शरद पवार यांच्या ८५ व्या वाढदिवसानिमित्त रक्तदान शिबिराने झाली. या शिबिरात विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी मोठा सहभाग नोंदवत ८५ रक्तपिशव्यांचे संकलन केले. संचालक विक्रांत काळे हे ८५ वे रक्तदाते ठरले. कार्यक्रमात मान्यवरांची उपस्थिती लाभली.

जुन्नरमधील महिला हत्याकांडातील फरार आरोपी पुण्यातून अटक

ओझर : निमगिरी (ता. जुन्नर) येथे ५ जानेवारी रोजी घर व जमिनीच्या वादातून अरुणा शरद साबळे यांची चाकूने हत्या करणारा फरार आरोपी तुषार निंबा साबळे याला पुण्यातील वारजे परिसरातून अटक करण्यात आली. आरोपी वारजे येथे असल्याची माहिती मिळताच पोलिसांनी सापळा रचून त्याला जेरबंद केले. अटकेनंतर आरोपीचा ताबा जुन्नर पोलिसांकडे देण्यात आला असून त्याला न्यायालयात हजर करण्यात येणार आहे.

सुगडी खरेदीसाठी महिलांची प्रचंड गर्दी; सणामुळे बाजारात उत्साहाचे वातावरण

मकरसंक्रांतीच्या उंबरठ्यावर पारगावचा आठवडे बाजार गजबजला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव येथे आठवडे बाजारात मकरसंक्रांतीनिमित्त महिलांनी मोठ्या उत्साहात सुगडी खरेदी केली.

पारगाव : मकरसंक्रांती सणाच्या पार्श्वभूमीवर पारगाव (ता. आंबेगाव) येथील शुक्रवारी भरणारा आठवडे बाजार शुक्रवारी अक्षरशः फुलून गेला होता. संक्रांतीसाठी अत्यंत महत्त्वाची मानली जाणारी सुगडी खरेदी करण्यासाठी महिलांनी मोठ्या प्रमाणावर बाजारात हजेरी लावली. सकाळपासूनच बाजारपेठेत महिलांची लगबग, खरेदीची धावपळ आणि सणाचा उत्साह अनुभवायला मिळत होता. त्यामुळे संपूर्ण बाजार परिसरात चैतन्यमय आणि आनंदी वातावरण निर्माण झाले होते.

मकरसंक्रांती हा वर्षातील पहिला सण महिलांसाठी विशेष महत्त्वाचा मानला जातो. या सणानिमित्त गावोगावी सुहासिनी आणि मुलींसाठी हळदी-कुंकू समारंभांचे आयोजन केले जाते. या समारंभात सुगडीला विशेष स्थान आहे. सुगडी ही समृद्धी, सौख्य, आनंद आणि शुभत्वाचे प्रतीक मानली जाते. त्यामुळे संक्रांतीपूर्वी प्रत्येक घरातून सुगडी खरेदी करण्याची परंपरा आहे. याच पार्श्वभूमीवर पारगावच्या आठवडे बाजारात विविध आकारांच्या, रंगीबेरंगी आणि आकर्षक सुगडी विक्रीसाठी मांडण्यात आल्या होत्या.

बाजारात पारंपरिक मातीच्या सुगडींसोबतच अलीकडच्या काळात लोकप्रिय होत असलेल्या धातूच्या सुगडींनाही चांगली मागणी होती. मातीच्या सुगडींवर केलेले नक्षीकाम, रंगसंगती आणि विविध रचना महिलांचे विशेष लक्ष वेधून घेत होत्या. काही विक्रेत्यांनी लहान मुलांसाठी छोट्या आकाराच्या सुगडीही विक्रीसाठी ठेवल्या होत्या. या सुगडी मुलींना व बालिकांना विशेष भावल्या. किंमती सर्वसामान्यांच्या आवाक्यात असल्याने महिलांनी उत्साहाने खरेदी केली.

सुगडीबरोबरच संक्रांतीसाठी आवश्यक असलेल्या इतर साहित्यालाही बाजारात चांगली मागणी होती. तिळगुळ, रेवड्या, भुईमुगाच्या शेंगा, हरभरे, ऊस, बोरे, गुळ यांची दुकानेही ग्राहकांनी गजबजली होती. "तिळगुळ घ्या, गोड गोड बोला" या म्हणीप्रमाणे सणासाठी लागणाऱ्या गोड पदार्थांच्या खरेदीत महिलांचा विशेष उत्साह दिसून आला. अनेक ठिकाणी घरगुती स्वरूपात तयार केलेले तिळगुळ, चिक्की आणि रेवड्या विक्रीसाठी ठेवण्यात आल्या होत्या.

सणाच्या खरेदीमुळे विक्रेत्यांच्या चेहऱ्यावरही समाधान झळकत होते. गेल्या काही दिवसांपासून मंद असलेल्या बाजाराला संक्रांतीमुळे चांगली चालना मिळाल्याचे विक्रेत्यांनी सांगितले. "सुगडी आणि तिळगुळाला यंदा चांगली मागणी आहे. महिला मोठ्या प्रमाणावर खरेदी करत आहेत," अशी प्रतिक्रिया काही विक्रेत्यांनी व्यक्त केली.

दरम्यान, आठवडे बाजारात महिलांची मोठी गर्दी असल्याने बाजार परिसरात गर्दीचे नियोजन करण्याची गरजही जाणवत होती. तरीही सणाच्या आनंदात महिला, लहान मुले आणि ग्रामस्थ खरेदीचा आनंद घेताना दिसून आले.

एकूणच मकरसंक्रांतीच्या पार्श्वभूमीवर पारगावचा आठवडे बाजार सणाच्या उत्साहाने न्हाऊन निघाला होता. सुगडी खरेदीसाठी महिलांची उसळलेली गर्दी, गोड पदार्थांची रेलचेल आणि पारंपरिक सणाची झलक यामुळे पारगावचा बाजार संक्रांतीच्या स्वागतासाठी सज्ज झाल्याचे चित्र दिसून आले.

सणसर-लासुर्णे जिल्हा परिषद गटात निवडणुकीची रणधुमाळी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

+ अनुसूचित जाती आरक्षणामुळे इच्छुकांची संख्या वाढली; सर्व पक्षांतून उमेदवारीसाठी चुरस

भवानीनगर : सणसर-लासुर्णे जिल्हा परिषद गटात यंदा अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी आरक्षण जाहीर झाल्याने इच्छुकांची संख्या मर्यादित राहील, असा अंदाज व्यक्त केला जात होता. मात्र प्रत्यक्षात या गटात इच्छुकांची संख्या मोठ्या प्रमाणात वाढत असून, त्यामुळे निवडणूक वातावरण चांगलेच तापू लागले आहे. जिल्हा परिषद व पंचायत समिती निवडणुकांसाठी या गटात प्रचंड चुरस निर्माण झाली आहे.

सणसर-लासुर्णे जिल्हा परिषद गटासाठी अनुसूचित जाती महिला प्रवर्गाचे आरक्षण जाहीर झाले आहे. तसेच सणसर पंचायत समिती गणासाठी अनुसूचित जाती महिला आणि लासुर्णे पंचायत समिती गणासाठी अनुसूचित जाती पुरुष प्रवर्गाचे आरक्षण लागू करण्यात आले आहे. आरक्षण जाहीर होताच इच्छुकांनी हालचाली वेगाने सुरू केल्या असून, अनेकांनी आपल्या पक्षातील वरिष्ठ नेत्यांशी संपर्क साधण्यास सुरुवात केली आहे.

या गटामध्ये पंचायत समिती, ग्रामपंचायत यांसारख्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये काम केलेले अनुभवी कार्यकर्ते, तसेच सामाजिक कार्यात सक्रिय असलेले अनेक चेहरे निवडणूक रिंगणात उतरण्याच्या तयारीत आहेत. जिल्हा परिषदेची उमेदवारी मिळो अथवा पंचायत समितीची निवडणूक लढवायचीच, असा निर्धार अनेक इच्छुकांनी केला आहे. सणसर येथील पंचायत समितीच्या माजी उपसभापती सुरेखा सुरेश ओगले, कांचन विजय चव्हाण, पूजा दत्तात्रय सोनवणे, घोलपवाडी येथील सुनिता तुळशीदास खरात, अनिता बाळासाहेब खरात, भवानीनगर येथील काजल अजित सोनवणे, ज्योत्सना मोहन सुरवडकर, लासुर्णे येथील विशाल मोहन गायकवाड, सुरज वनसाळे, संतोष लोंढे, हर्षवर्धन लोंढे, नेताजी लोंढे, वैभव लोंढे, बेलवाडी येथील माधुरी सागर भिसे, दादासाहेब गायकवाड, राणी गायकवाड, ऋतुजा गायकवाड, मानकरवाडी येथील अर्चना अनिल तुपे, अनिल रामचंद्र तुपे, तसेच थोरातवाडी येथील सचिन भिसे आदी इच्छुकांची नावे सध्या चर्चेत आहेत.

पारगावच्या ढोबळे मळ्यात दिवसा ढवळ्या बिबट्याचे दर्शन

ऊसतोड सुरू असताना मक्याच्या शेतात दबा; कामगारांमध्ये भीती

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यातील पारगाव येथील ढोबळे मळा परिसरात शुक्रवारी (दि. ९) सकाळी सुमारे सात वाजण्याच्या सुमारास दिवसा ढवळ्या बिबट्याचे दर्शन झाल्याने परिसरात एकच खळबळ उडाली आहे. ऊसतोडीचे काम सुरू असतानाच कामगारांना अचानक बिबट्या दिसल्याने शेतकरी आणि ऊसतोड कामगारांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले आहे. प्रत्यक्ष घटनास्थळी काम करणाऱ्या अनेक कामगारांनी बिबट्याला समक्ष पाहिल्याने नागरिकांमध्ये घबराट अधिकच वाढली आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, ढोबळे मळ्यात ऊस तोडणीचे काम सुरू असताना शेजारील मक्याच्या शेतात बिबट्या दबा धरून बसलेला असल्याचे कामगारांच्या लक्षात आले. सुरुवातीला नेमके काय आहे हे न कळल्याने कामगार काही क्षण थबकले. मात्र, अचानक हालचाल झाल्याने बिबट्या असल्याचे स्पष्ट होताच भीतीपोटी कामगारांनी आरडाओरडा सुरू केला. कामगारांनी एकत्र येत मक्याच्या शेतात खडे फेकून बिबट्याला हुसकावण्याचा प्रयत्न केला. काही वेळानंतर तो बिबट्या शेजारच्या दुसऱ्या शेतात पळून गेल्याचे प्रत्यक्षदर्शींनी सांगितले.

या घटनेनंतर ढोबळे मळा आणि पारगाव परिसरात भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. सध्या या भागात ऊस तोडणीसह विविध शेतीकामे सुरू असल्याने पुन्हा बिबट्याचे दर्शन होण्याची किंवा हल्ल्याची शक्यता शेतकरी व कामगारांकडून व्यक्त केली जात आहे. विशेषतः सकाळी लवकर आणि सायंकाळच्या वेळेस शेतात काम करताना अधिक सावधगिरी बाळगण्याचे आवाहन नागरिकांकडून केले जात आहे.

दरम्यान, पारगावचे माजी सरपंच राजू ढोबळे यांनी या घटनेची गंभीर दखल घेत तातडीने वनविभागाला माहिती दिली. घटनेची माहिती मिळताच वनपरिमंडल अधिकारी नीलम चव्हाण, वनरक्षक पूजा कांबळे तसेच इतर वनकर्मचाऱ्यांनी घटनास्थळी भेट देऊन परिसराची पाहणी केली. बिबट्याच्या हालचालींचे ठसे, आसपासचा परिसर आणि शेतातील परिस्थितीची माहिती वनविभागाने घेतली.

ग्रामीण शाळेत हरित ऊर्जेचा उज्ज्वल प्रयोग

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

+ पिरंगुट इंग्लिश स्कूलमध्ये सौरऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित

+ रोटरी क्लब ऑफ पूना वेस्ट व वल्कन टेकनॉलॉजिसच्या सहकार्याने १५ केडब्ल्यू रूफ टॉप सोलार प्रकल्पाचे यशस्वी हस्तांतरण

पौड : पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाच्या पिरंगुट इंग्लिश स्कूलमध्ये स्वच्छ व शाश्वत ऊर्जेच्या दिशेने महत्त्वपूर्ण पाऊल टाकत छतावरील सौरऊर्जा (रूफ टॉप सोलार) प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात आला आहे. रोटरी क्लब ऑफ पूना वेस्ट आणि वल्कन टेकनॉलॉजिस प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्या सहकार्याने हा प्रकल्प यशस्वीरीत्या उभारण्यात आला असून ग्रामीण शाळांसाठी हा उपक्रम प्रेरणादायी ठरणार आहे.

१५ केडब्ल्यू क्षमतेच्या या सौरऊर्जा प्रकल्पाचे अधिकृत हस्तांतरण वल्कन टेकनॉलॉजिसचे मॅनेजिंग डायरेक्टर राजेश मिश्रा व रोटरी क्लब ऑफ पूना वेस्टचे अध्यक्ष रो. संतोष चिपळूणकर यांच्या हस्ते करण्यात आले. या प्रकल्पामुळे शाळेला स्वच्छ, पर्यावरणपूरक आणि किफायतशीर ऊर्जेचा स्रोत उपलब्ध होणार असून वीजखर्चात लक्षणीय बचत होणार आहे. या सौरऊर्जा प्रकल्पामुळे केवळ आर्थिक बचतच नव्हे तर पर्यावरण संवर्धनालाही चालना मिळणार आहे. तसेच विद्यार्थ्यांना नवीकरणीय ऊर्जेचे महत्त्व प्रत्यक्ष अनुभवातून समजण्याची संधी मिळणार असल्याने शिक्षणाच्या दृष्टीनेही हा उपक्रम महत्त्वाचा ठरणार आहे. कार्यक्रमास वल्कन टेकनॉलॉजिसचे वाईस प्रेसिडेंट प्रशांत पटेल, वित्त महाव्यवस्थापक अमोल गावडे, मनुष्यबळ संसाधन महाव्यवस्थापक रवींद्र घेवडे, रो. मोहन अंगडी, पर्यावरण समितीचे अध्यक्ष रो. डॉ. अमोल तलौलिकर, माजी सरपंच चांगदेव पवळे, राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या महिला जिल्हा उपाध्यक्षा संगिता पवळे, पोलिस पाटील प्रकाश पवळे, माजी उपसरपंच रामदास पवळे, माजी सरपंच रमेश पवळे, माजी सदस्य शंकर पवळे, माजी उपसरपंच रामदास गोळे, बाजार समितीचे संचालक तुषार पवळे, सामाजिक कार्यकर्ते रोहिदास गोळे, मुख्याध्यापक यशवंत गोवेकर, रामदास कुसाळकर, पर्यवेक्षक ज्ञानदेव कुंभार आदी मान्यवर उपस्थित होते.

प्रसिद्ध बदगी बेलापूरचा पेढा आजही भाविकांचा लाडका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव : बदगी बेलापूर (ता. अकोले) येथील पारंपरिक आणि चविष्ट पेढा आजही आपली वेगळी ओळख जपून आहे. काळाच्या ओघात अनेक पारंपरिक पदार्थ मागे पडले असले, तरी बेलापूरचा पेढा मात्र आजही यात्रांमध्ये, धार्मिक उत्सवांत आणि जत्रांमध्ये भाविकांची पहिली पसंती ठरत आहे. यंदाच्या थापलिंग यात्रेत तर या पेढ्याने अक्षरशः भाव खाऊन गेला असून, खरेदीसाठी भाविकांची मोठी गर्दी पाहायला मिळाली.

थापलिंग यात्रेच्या निमित्ताने परिसरातील तसेच दूरदूरहून आलेले भाविक, नातेवाईक आणि पाहुणे प्रसाद म्हणून हमखास बेलापूरचा पेढा खरेदी करताना दिसले. शुद्ध दूध, साजूक तूप आणि पारंपरिक पद्धतीने तयार केला जाणारा हा पेढा चवीला खास आणि टिकाऊ असल्याने तो इतर पेढ्यांपेक्षा वेगळा ठरतो. त्यामुळेच प्रसाद, भेटवस्तू तसेच सण-समारंभासाठी बेलापूरचा पेढा लोकांची पहिली पसंती बनला आहे. यात्रेदरम्यान पेढा विक्रीसाठी उभारलेल्या स्टॉल्सवर सकाळपासूनच ग्राहकांची गर्दी दिसून आली. अनेक भाविकांनी कुटुंबीयांसाठी, मित्र-परिवारासाठी आणि घरी नेण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर पेढ्याची खरेदी केली. यंदाच्या यात्रेत काही वेळा तर मागणी इतकी वाढली की स्टॉल्सवरील पेढा संपल्याने ग्राहकांना प्रतीक्षा करावी लागली.

पूर्वी बदगी बेलापूर परिसरात मोठ्या प्रमाणावर हा पेढा तयार केला जात होता. सध्या काही मोजके व्यावसायिकच ही परंपरा जपत असले, तरी गुणवत्तेमुळे आणि जुन्या चवीच्या आठवणींमुळे ग्राहकांची मागणी कायम असल्याचे पेढा विक्रेत्या मीराबाई पोपट महाले आणि गणेश महाले यांनी सांगितले. यात्रांच्या काळात ते खास स्टॉल्स लावून पेढा विक्री करतात आणि प्रत्येक यात्रेत पेढ्याला उत्तम प्रतिसाद मिळत असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

मौजमजेसाठी दुचाकी चोरी करणारी सराईत टोळी जेरबंद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : पारगाव-कारखाना (ता. आंबेगाव) – मौजमजा करण्यासाठी दुचाकी चोरी करणाऱ्या सराईत टोळीला पारगाव-कारखाना ग्रामीण पोलिसांनी अटक करून मोठी कामगिरी बजावली आहे. या कारवाईत पोलिसांनी एकूण २७ मोटारसायकली जप्त करत तब्बल १६ चोरीचे गुन्हे उघडकीस आणले आहेत.

चोरीस गेलेल्या एका स्कुटीबाबत पारगाव-कारखाना पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल झाल्यानंतर या गुन्ह्याचा सखोल तपास सुरू करण्यात आला. प्रभारी सहायक पोलीस निरीक्षक नेताजी गंधारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली तपास पथकाने तांत्रिक व गोपनीय माहितीच्या आधारे सापळा रचून आरोपींना जेरबंद केले.

या प्रकरणात रितेश फकीरा रोकडे (वय १८, रा. चांडोह, ता. शिरूर), हर्षद जालींदर ढवळे (वय २१, रा. फाकटे, ता. शिरूर), प्रथमेश दत्तात्रय ढवळे (वय १९, रा. फाकटे, ता. शिरूर) तसेच एका अल्पवयीन मुलाला अटक करण्यात आली आहे. पोलिस कस्टडी दरम्यान चौकशी करत असताना आरोपींकडून विविध ठिकाणांहून चोरी केलेल्या २७ मोटारसायकली हस्तगत करण्यात आल्या. या कारवाईमुळे पारगाव-कारखाना व परिसरात सुरू असलेल्या दुचाकी चोरीच्या घटनांना मोठा आळा बसला असून नागरिकांनी पोलिसांच्या कामगिरीचे कौतुक केले आहे. ही उल्लेखनीय कामगिरी पुणे ग्रामीणचे पोलीस अधीक्षक संदीपसिंह गिल्ल, अपर पोलीस अधीक्षक रमेश चोपडे, उपविभागीय पोलीस अधिकारी अमोल मांडवे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पार पडली. या कारवाईत सहायक पोलीस निरीक्षक नेताजी गंधारे, पोलीस उपनिरीक्षक भाऊसाहेब लोकरे, हेड कॉन्स्टेबल अविनाश कालेकर, कॉन्स्टेबल संजय साळवे, चंद्रकांत गव्हाणे, मंगेश अभंग यांच्यासह पोलीस अधिकारी-कर्मचारी व पोलीस मित्रांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली.

आंबेगावात 'एक व्यक्ती-एक पद' नियमाची कसोटी

स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीत वळसे पाटील पॅटर्न कायम राहणार का?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

रांजणी : आंबेगाव तालुक्यात आगामी जिल्हा परिषद व पंचायत समिती निवडणुकांचे बिगुल वाजू लागले असतानाच राष्ट्रवादी काँग्रेस (अजित पवार गट)चे ज्येष्ठ नेते आणि तालुक्याचे आमदार दिलीप वळसे पाटील यांनी दोन-अडीच वर्षांपूर्वी लागू केलेला 'एक व्यक्ती-एक पद' हा नियम पुन्हा चर्चेच्या केंद्रस्थानी आला आहे. त्या वेळी पदाधिकाऱ्यांसाठी राबवलेला हा निर्णय अत्यंत सकारात्मक आणि कार्यकर्त्यांना संधी देणारा ठरला होता. मात्र, आता स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीतही "साहेब" हा पॅटर्न कायम ठेवणार का, याकडे तालुक्यातील जनतेसह कार्यकर्त्यांचे लक्ष लागले आहे.

सलग आठ वेळा आंबेगाव तालुक्याचे प्रतिनिधित्व करणारे दिलीप वळसे पाटील शांत, संयमी आणि दूरदृष्टी असलेले नेतृत्व म्हणून ओळखले जातात. त्यांच्या नेतृत्वाखाली तालुक्याचा सर्वांगीण विकास झाला असून, कार्यकर्त्यांची एकजूट राखण्यात ते यशस्वी ठरले आहेत. सहकार, शिक्षण आणि पायाभूत सुविधांमध्ये तालुक्याला दिशा देण्यात त्यांच्या निर्णयक्षमतेचा मोठा वाटा राहिला आहे.

दोन वर्षांपूर्वी मंचर कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या निवडणुकीदरम्यान वळसे पाटील यांनी उमेदवारी देताना 'एक व्यक्ती-एक पद' हा नियम काटेकोरपणे लागू केला होता. नियम तोडणाऱ्यांवर कडक कारवाईचा इशाराही त्यांनी दिला होता. त्या निर्णयामुळे अनेक नव्या आणि प्रामाणिक कार्यकर्त्यांना संधी मिळाली. मात्र त्यानंतर २०२४ मध्ये झालेल्या विधानसभा निवडणुकीत वळसे पाटील यांना काठावर विजय मिळवावा लागला. त्या निवडणुकीत पक्ष संघटनेची घडी काही अंशी विस्कटल्याचे चित्र दिसून आले.

आता दीड वर्षांनंतर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका तोंडावर आल्या असताना उमेदवारी ठरवणे आणि कार्यकर्त्यांना विश्वासात घेणे, ही मोठी जबाबदारी वळसे पाटील यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये खांद्याला खांदा लावून काम करणारे माजी खासदार शिवाजीराव आढळराव पाटील यांच्यावर आहे. तालुक्यात आजही अनेक कार्यकर्ते असे आहेत की, ज्यांना पदाधिकारी म्हणून काम करण्याची संधी मिळालेली नाही. हे कार्यकर्ते न्यायाच्या प्रतीक्षेत आहेत. 'एक व्यक्ती-एक पद' हा नियम कायम राहिल्यास प्रामाणिक, सर्वसामान्य आणि तळागाळात काम करणाऱ्या कार्यकर्त्यांना संधी मिळेल, अशी अपेक्षा व्यक्त होत आहे. वळसे पाटील यांनी आतापर्यंत कार्यकर्त्यांना जपले असून, न्याय देण्याचा प्रयत्न केला आहे, हे नाकारता येणार नाही.

पौडमध्ये महिलांसाठी 'पैठणीचा न्यू होम मिनिस्टर' कार्यक्रमात उत्साह

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पौड : मकरसंक्रांतीचे औचित्य साधत मुळशी तालुक्यातील माजी सभापती व राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार) पक्षाच्या इच्छुक उमेदवार कोमल गणेश वाशिवले यांच्या वतीने महिलांसाठी एक आगळावेगळा, सन्मान-प्रोत्साहन आणि आनंद देणारा उपक्रम राबविण्यात आला. 'पैठणीचा न्यू होम मिनिस्टर' या भव्य कार्यक्रमाचे आयोजन भुगाव येथील राजलक्ष्मी लॉन्स येथे करण्यात आले होते.या कार्यक्रमाला पौड गणातील तसेच पुणे शहरात वास्तव्यास असलेल्या महिलांचा मोठा प्रतिसाद मिळाला. एक हजाराहून अधिक महिलांच्या उपस्थितीत हळदी-कुंकू समारंभ, मनोरंजनात्मक खेळ व स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते. उपस्थित महिलांना वाण म्हणून साड्या देण्यात आल्या, तर होम मिनिस्टर स्पर्धेतील विजेत्यांना आकर्षक बक्षिसे व लकी ड्रॉमधील विजेत्यांना पाच मानाच्या पैठण्या भेट देण्यात आल्या.

कार्यक्रमात खासदार निलेश लंके प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी आपल्या भाषणात सांगितले की, महिलांना केवळ मतदार म्हणून न पाहता त्यांच्या कर्तृत्वाचा व योगदानाचा सन्मान करण्याच्या दृष्टीने कोमल वाशिवले सातत्याने कार्यरत आहेत. महिला सक्षमीकरणासाठी त्यांनी केलेले काम उल्लेखनीय आहे.

जिल्हा परिषद शाळेत विद्यार्थ्यांना तंत्रज्ञानाची पहिली पायरी; डिजिटल शिक्षणाकडे वाटचाल

पिंपळवंडीत सुसज्ज संगणक लॅबचे लोकार्पण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपळवंडी : स्पर्धेच्या युगात ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांनाही आधुनिक तंत्रज्ञानाची ओळख व्हावी, या उद्देशाने पिंपळवंडी (ता. जुन्नर) येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेत अत्याधुनिक व सुसज्ज संगणक लॅबचे उद्‌घाटन करण्यात आले. नववर्षाचे औचित्य साधून हा उपक्रम राबविण्यात आला असून, विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक प्रगतीसाठी हा महत्त्वाचा टप्पा ठरणार आहे.

या संगणक लॅबचे उद्‌घाटन पिंपळवंडी गावच्या सरपंच मेघाताई काकडे, उपसरपंच पवार, ग्रामपंचायत सदस्य स्वातीताई काकडे तसेच माजी पंचायत समिती सभापती संगीताताई वाघ यांच्या हस्ते उत्साहात पार पडले. यावेळी शाळेचे मुख्याध्यापक माणिक बोराडे यांनी संगणक लॅबविषयी सविस्तर माहिती देताना सांगितले की, युविक एज्युकेशन ओतूर संस्था, पालक व शाळा व्यवस्थापन समिती यांच्या सहकार्याने ही संगणक लॅब साकारण्यात आली आहे.

या लॅबच्या माध्यमातून इयत्ता पहिली ते चौथीपर्यंतच्या सर्व विद्यार्थ्यांना संगणक शिक्षणाचे प्राथमिक धडे दिले जाणार आहेत. लहान वयातच तंत्रज्ञानाची ओळख झाल्यास विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास वाढतो, तसेच पुढील शिक्षणासाठी त्यांना भक्कम पाया मिळतो, असा विश्वास मुख्याध्यापक बोराडे यांनी व्यक्त केला. कार्यक्रमात बोलताना सरपंच मेघाताई काकडे यांनी ग्रामपंचायतीच्या माध्यमातून शाळेला आवश्यक ते सर्व सहकार्य करण्यात येईल, असे आश्वासन दिले. ग्रामीण भागातील शाळाही आधुनिक होणे काळाची गरज असून, विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी ग्रामपंचायत सदैव पाठीशी उभी राहील, असे त्यांनी सांगितले.

या उद्‌घाटनप्रसंगी ग्रामपंचायत सदस्य संदीप लेंडे, गणेश फुलसुंदर, सचिन ठाणेकर, शालेय व्यवस्थापन समितीचे माजी अध्यक्ष टी. आर. वामन गायकवाड, उमेश शिरसागर, आनंद मोरे, विद्यमान अध्यक्ष सचिन पवार, सदस्य इनामदार जितेश पवार, नवनाथ जाधव, शैला वाकचौरे यांच्यासह माजी विद्यार्थी, पालक, महिलावर्ग आणि ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी शालेय व्यवस्थापन समिती सदस्य, पालक तसेच शिक्षक वर्गातील श्रीकांत भालेराव, जया गोरडे, मनीषा भुजबळ आदींनी विशेष परिश्रम घेतले. नववर्षानिमित्त विद्यार्थ्यांना मिठाई व भोजन देण्यात आले, ज्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये विशेष आनंदाचे वातावरण पाहायला मिळाले.

संगणक लॅबच्या उद्‌घाटनामुळे पिंपळवंडी येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा डिजिटल शिक्षणाच्या दिशेने एक पाऊल पुढे टाकत असून, याचा लाभ येणाऱ्या पिढीला निश्चितच होणार आहे.

सारांश वृत्त

'प्रभाला तीर्थम' हा आंध्रचा राज्य उत्सव

अमरावती : आंध्रचे मुख्यमंत्री एन. चंद्राबाबू नायडू यांनी शुक्रवारी सांगितले की, मंत्रिमंडळाने शतकानुशतके जुनी 'प्रभला तीर्थम', एक पारंपारिक रथयात्रा, राज्य उत्सव म्हणून घोषित करण्याचा निर्णय घेतला आहे. जगन्ना थोटा गावातील कोनसीमा येथे आयोजित केलेला हा उत्सव संक्रांती दरम्यान साजरा केला जातो आणि संपूर्ण प्रदेशातून भाविक येथे येतात, असेही त्यांनी सांगितले. "कोनासीमाच्या लोकांच्या भक्ती आणि श्रद्धेचा आदर करून, ज्यांनी पिढ्यानपिढ्या ही परंपरा जपली आहे, मंत्रिमंडळाने जगन्ना थोता प्रभाला तीर्थम हा राज्य महोत्सव म्हणून आयोजित करण्याचा निर्णय घेतला," असे नायडू यांनी 'एक्स' वरील पोस्टमध्ये म्हटले आहे.

दोन सायबर भामट्यांना कौशंबीत अटक

कौशंबी (उत्तर प्रदेश) : आर्थिक लाभ देण्याच्या बहाण्याने ग्रामस्थांच्या नावे बँक खाती उघडून त्यांचा ऑनलाइन फसवणुकीसाठी वापर करणाऱ्या दोन सायबर गुन्हेगारांना पोलिसांनी अटक केली आहे, असे पोलिसांनी शुक्रवारी सांगितले. पोलिस अधीक्षक राजेश कुमार यांनी सांगितले की, गुरुवारी मंझनपूर परिसरातील अल्पी का पुरा गावातील रहिवासी विद्यासागर यादव यांनी दिलेल्या तक्रारीनंतर अटक करण्यात आली. हे मंझनपूर पोलिस स्टेशन आणि सायबर पोलिसांचे संयुक्त ऑपरेशन होते, असे त्यांनी सांगितले.

निवडणूक रोख्यात पारदर्शकतेचा अभाव

मंगळुरू : कर्नाटकचे मंत्री दिनेश गुंडू राव यांनी शुक्रवारी भाजपच्या नेतृत्वाखालील केंद्र सरकारवर निवडणूक बाँड आणि पीएम केअर्स फंडवरील जबाबदारी टाळण्याचा आरोप केला आणि राजकीयदृष्ट्या प्रेरित वादांद्वारे जनतेचे लक्ष वळवल्याचा आरोप केला. येथे पत्रकारांशी बोलताना राव यांनी दावा केला की निवडणूक बाँड योजनेत हजारो कोटी रुपये गुंतले आहेत, परंतु हे पैसे कोणी दान केले किंवा त्याचा फायदा कोणाला झाला याबद्दल स्पष्टीकरण नाही. सार्वजनिक संपत्तीची लूट करण्याचा हा मुद्दा आहे, असा आरोप त्यांनी केला.

बांगलादेश, व्हेनेझुएला आणि इराणमुळे चर्चा सुरू

अमेरिकी डीप स्टेट पुन्हा ऐरणीवर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : व्हेनेझुएला सध्या अमेरिकेच्या नियंत्रणाखाली आहे. तेथील तेलाचे उत्पादनही अमेरिकेचे असून, राष्ट्राध्यक्ष निकोलस मादुरो यांचे अपहरण करण्यात आले आहे आणि त्यांना अमेरिकेच्या न्यायालयात ठेवण्यात आले आहे. दरम्यान, इराणमध्ये अयातुल्ला खमेनी यांच्या राजवटीविरुद्ध निदर्शने सुरू आहेत. सीरियामध्ये सरकार बदलले आहे आणि अमेरिकेशी संबंध आता चांगले आहेत. बांगलादेशात मुहम्मद युनूस अंतरिम शासक म्हणून सत्तेवर येत आहेत. दरम्यान, व्हेनेझुएलामध्ये अशी चर्चा आहे की अमेरिका आपल्याच एका मित्राला सत्तेत बसवेल. या देशांमध्ये सत्तेतील नाट्यमय बदलांमुळे पुन्हा एकदा डीप स्टेटबद्दल चर्चा सुरू झाली आहे. हे डीप स्टेट म्हणजे नेमके काय? याची चर्चा पुन्हा सुरू झाली आहे.

"डीप स्टेट" हा शब्द अशा परिस्थितीला सूचित करतो जिथे बाह्य घटक किंवा त्यांच्यापासून प्रेरित लोक देशाच्या शासन व्यवस्थेत घुसखोरी करतात. शिवाय, ते अशा परिस्थितीला देखील सूचित करते जिथे दुसऱ्या शक्तिशाली देशापासून प्रेरित लोक स्थानिक जनतेला सरकारविरुद्ध भडकवतात आणि सत्ता बदलाची परिस्थिती निर्माण करतात. "डीप स्टेट" हा शब्द स्वतःच खोलवर रुजलेल्या प्रभावाचा अर्थ दर्शवितो. "डीप स्टेट" हा शब्द बहुतेकदा युनायटेड स्टेट्सशी संबंधित असतो, जो बहुतेकदा जगभरातील देशांमध्ये सरकारे बदलण्याचा प्रयत्न करतो जेणेकरून ते त्यांच्या बाजूने काम करतील.

सध्या देशाबाहेर असलेले रझा पहलवी हे निर्वासित क्राउन प्रिन्स म्हणून देशाबाहेर आहेत. ते सध्या इराणमध्ये चर्चेत आहेत. इराणी राजवटीविरुद्ध सुरू असलेल्या निदर्शनांमध्येही त्यांचे नाव चर्चेत आहे. पहलवी यांचे अमेरिकेशी जवळचे संबंध होते. त्यामुळे इराणमध्येही डीप स्टेटच्या चर्चा होत आहेत. डीप स्टेट हा शब्द एखाद्या देशाच्या सरकार, गुप्तचर संस्था आणि लष्करी दलांच्या प्रभावाचा संदर्भ देतो. हे अनेकदा उदारमतवादी मूल्यांना प्रोत्साहन देण्याच्या नावाखाली केले जाते. सरकार अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य कसे दडपत आहे आणि अतिरेकीपणा कसा वाढवत आहे हे अधोरेखित करण्यासाठी प्रचाराचा वापर केला जातो. शिवाय, भ्रष्टाचारासारखे मुद्दे देखील अधोरेखित केले जातात.

स्टीफन किंझर यांचे पुस्तक, "ओव्हरथ्रो: अमेरिकाज सेंच्युरी ऑफ रेजीम चेंज फ्रॉम हवाई टू इराक" या विषयावर सविस्तर प्रकाश टाकते. डीप स्टेटच्या कारवायांमध्ये देशातील परिस्थिती बदलण्यासाठी थिंक टँक, एनजीओ आणि पक्षपाती माध्यमांचा वापर देखील समाविष्ट आहे. सरकारबद्दलची सार्वजनिक धारणा बदलते, ज्यामुळे चळवळ सुरू होते. काही काळापूर्वीच पाकिस्तानमध्ये सत्ता बदलल्यानंतर इम्रान खान यांनी असेच आरोप केले होते. त्यांनी असा दावा केला होता की अमेरिकेच्या इशाऱ्यावरून संपूर्ण विरोधी पक्ष आणि लष्कर त्यांच्या सरकारविरुद्ध एकत्र आले होते. शिवाय, असीम मुनीरची अमेरिकेशी असलेली जवळीक यामुळे अशा संशयांना बळकटी मिळाली आहे.

पंजाब, हरियाणा गारठले दाट धुके आणि थंडी कायम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पंजाब, हरियाणा आणि चंदीगडमध्ये कमाल तापमान सामान्यपेक्षा खूपच कमी राहिले. भारतीय हवामान विभागाच्या मते, अनेक जिल्ह्यांमध्ये दाट धुके आणि थंड दिवसाची परिस्थिती कायम राहिली, ज्यामुळे रहिवाशांना मोठी गैरसोय झाली. कमी दृश्यमानता आणि तीव्र थंडीमुळे धोका वाढतो म्हणून, सकाळी आणि रात्रीच्या वेळी सावधगिरी बाळगण्याचा सल्ला हवामान विभागाने दिला आहे.

पंजाबमधील सरासरी कमाल तापमानात मागील दिवसाच्या तुलनेत ०.१ अंश सेल्सिअसची किंचित वाढ झाली, परंतु ते सामान्यपेक्षा ५.५ अंशांनी कमी राहिले. राज्यातील सर्वाधिक तापमान एडब्ल्यूएसमध्ये १६.३ अंश सेल्सिअस होते. चंदीगडमध्ये १६.१ अंश, अमृतसरमध्ये १०.४ अंश, बठिंडा येथे ९.८ अंश आणि लुधियाना येथे १२.० अंश सेल्सिअसची नोंद झाली. गेल्या २४ तासांत राज्यात कुठेही पाऊस पडला नाही. हरियाणात सरासरी कमाल तापमानात ०.३ अंशांनी वाढ झाली, परंतु ते सामान्यपेक्षा ३.८ अंशांनी कमी राहिले. गुरुग्राममध्ये सर्वाधिक १७.३ अंश सेल्सिअस तापमान नोंदवले गेले, त्यानंतर हिसारमध्ये १३.१, कर्नालमध्ये १२.४, सिरसामध्ये १२.० आणि अंबालामध्ये ११.६ अंश सेल्सिअस तापमान नोंदवले गेले. येथेही पावसाची नोंद झाली नाही.

आयएमडीच्या जिल्हावार इशाऱ्यांनुसार, ९ जानेवारी रोजी पंजाब आणि हरियाणाच्या काही भागात दाट ते खूप दाट धुके दिसून आले. थंडीची लाट आणि थंड दिवसांची परिस्थिती देखील होती. पुढील काही दिवस ही परिस्थिती कायम राहण्याची शक्यता आहे. जेव्हा कमाल तापमान हंगामी सरासरीपेक्षा ४.५ ते ६.४ अंश कमी असते तेव्हा थंड दिवस घोषित केला जातो. जेव्हा तापमान हंगामी सरासरीपेक्षा ६.५ अंशांपेक्षा जास्त असते तेव्हा तीव्र थंड दिवस घोषित केला जातो. तीव्र थंडी लक्षात घेता, आयएमडीने विविध जिल्ह्यांसाठी इशारा कायम ठेवला आहे.

आंध्र प्रदेश उच्च न्यायालयाला सर्वोच्च चपराक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने (एसीबी) नोंदवलेल्या एफआयआर रद्द करण्याच्या आंध्र प्रदेश उच्च न्यायालयाच्या दृष्टिकोनाला "न्यायाची थट्टा" असे संबोधून सर्वोच्च न्यायालयाने गुरुवारी म्हटले की, विजयवाडा येथील एसीबीच्या केंद्रीय तपास युनिटला फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ च्या कलम २(एस) अंतर्गत "पोलीस स्टेशन" म्हणून योग्यरित्या अधिसूचित केले गेले नव्हते या कारणास्तव एफआयआर रद्द करता येणार नाहीत. भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यांतर्गत नोंदवलेल्या एफआयआर रद्द करण्यात आल्या,

ज्यामुळे काही प्रकरणांमध्ये तपास सुरू होण्यापूर्वीच संपुष्टात आला, तर काही प्रकरणांमध्ये फौजदारी कारवाई कमी करण्यात आली, असे खंडपीठाने म्हटले आहे.

"आमच्या मते, उच्च न्यायालयाचा दृष्टिकोन न्यायाची थट्टा करण्यापेक्षा दुसरे काहीही नाही. जर, अति-तांत्रिक आधारावर, एफआयआर रद्द केले गेले, तर उच्च न्यायालय अन्यथा अस्तित्वात असलेल्या अधिकारक्षेत्राबाबत कायदा तयार करण्यास बांधील आहे," असे न्यायमूर्ती एमएम सुंदरेश आणि न्यायमूर्ती सतीश चंद्र शर्मा यांच्या अध्यक्षतेखालील सर्वोच्च न्यायालयाच्या दोन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने टीएनआयईने मिळवलेल्या ३३ पानांच्या निकालपत्राच्या प्रतीत म्हटले आहे. आंध्र प्रदेश उच्च न्यायालयाचा निकाल बाजूला ठेवताना, सर्वोच्च न्यायालयाने एफआयआर पुनर्संचयित केले आणि एसीबीला तपास पुढे चालू ठेवण्याची परवानगी दिली, तसेच तपास प्रलंबित असताना आरोपींविरुद्ध कोणतीही जबरदस्तीची पावले उचलली जाऊ नयेत असे निर्देश दिले.

अमेरिकी कायदे मोडल्यास गंभीर परिणाम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारतातील अमेरिकन दूतावासाने म्हटले आहे की अमेरिकन कायदे मोडल्याने विद्यार्थी व्हिसासाठी "गंभीर परिणाम" होऊ शकतात, कारण त्यांनी देशात राहणे हा अधिकार नाही तर एक विशेषाधिकार असल्याचे म्हटले आहे.

एक्सवर एका पोस्टमध्ये दूतावासाने इशारा दिला आहे की जर एखाद्या व्यक्तीला "अटक केली गेली किंवा कोणत्याही कायद्याचे उल्लंघन केले गेले" तर तो भविष्यातील अमेरिकन व्हिसासाठी अपात्र ठरू शकतो. "अमेरिकेचे

कायदे मोडल्याने तुमच्या विद्यार्थी व्हिसावर गंभीर परिणाम होऊ शकतात. जर तुम्हाला अटक केली गेली किंवा कोणत्याही कायद्याचे उल्लंघन केले गेले तर तुमचा व्हिसा रद्द केला जाऊ शकतो, तुम्हाला हद्दपार केले जाऊ शकते आणि तुम्ही भविष्यातील अमेरिकन व्हिसासाठी अपात्र ठरू शकता. नियमांचे पालन करा आणि तुमचा प्रवास धोक्यात आणू नका," असे दूतावासाने म्हटले आहे. "अमेरिकेचा व्हिसा हा एक विशेषाधिकार आहे, अधिकार नाही," असे गेल्या काही महिन्यांत एक्सवरील अनेक पोस्टद्वारे त्यांनी केलेल्या प्रतिपादनात म्हटले आहे.

१९ जून २०२५ रोजी, त्यात लिहिले होते की, "अमेरिकेचा व्हिसा हा एक विशेषाधिकार आहे, अधिकार नाही. व्हिसा जारी झाल्यानंतर अमेरिकन व्हिसा तपासणी थांबत नाही - आणि जर तुम्ही कायदा मोडला तर आम्ही तुमचा व्हिसा रद्द करू शकतो." २३ जून रोजी, अमेरिकन दूतावासाने एफ, एम किंवा जे नॉन-इमिग्रंट व्हिसासाठी अर्ज करणाऱ्यांना त्यांच्या सोशल मीडिया अकाउंट्सच्या गोपनीयता सेटिंग्ज पडताळणीसाठी "सार्वजनिक" वर स्विच करण्यास सांगितले, जे अमेरिकेत त्यांची ओळख आणि प्रवेशयोग्यता स्थापित करण्यासाठी आवश्यक असल्याचे म्हटले होते.

लालू प्रसाद यांचे कुटुंबिय अडचणीत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : माजी रेल्वेमंत्री आणि बिहारचे माजी मुख्यमंत्री लालू प्रसाद यादव यांना चारा घोटाळ्यात तुरुंगवासाची शिक्षा झाली आहे. आता त्यांच्या कुटुंबीयांना न्यायालयीन प्रक्रियेत तुरुंगवास भोगावा लागू शकतो, असे संकेत मिळत आहेत. दिल्लीतील एका विशेष न्यायालयाने लालूंच्या पत्नी राबडी देवी, दोन पुत्र तेजस्वी यादव आणि तेजप्रताप यादव, दोन मुली मीसा भारती आणि हेमा यादव यांच्यासह ४६ आरोपींवर लँड फॉर जॉब्स प्रकरणात आरोप निश्चित केले आहेत. या प्रकरणात २०२२ मध्ये सीबीआयने एफआयआर दाखल केली होती. एकूण १०३ आरोपींपैकी ५२ जण निर्दोष ठरले, तर पाच जणांचा मृत्यू झाला.

न्यायालयाने लालू आणि राबडी यांच्या दोन मुलांवर आणि दोन मुलींवर आरोप निश्चित केले आहेत. आरोप सिद्ध झाल्यास, लालू यांच्या कुटुंबीयांना तुरुंगवासच भोगावा लागेल असे नाही, तर काही काळासाठी ते निवडणूक लढवण्यासही अपात्र ठरू शकतात. लालूंचा पक्ष सध्या तेजस्वी यादव यांच्या ताब्यात आहे, तर तेजप्रताप यादव स्वतःचा पक्ष स्थापन केला आहे. मीसा भारती लोकसभा खासदार आहेत, तर राबडी विधान परिषदेच्या सदस्य आहेत.

भारतीय कायद्याप्रमाणे, दोन वर्षांपेक्षा जास्त तुरुंगवासाची शिक्षा झालेल्या कोणालाही संसदीय किंवा विधिमंडळ पदावरून काढून टाकले जाते तसेच सहा वर्षे निवडणूक लढवण्यास मनाई केली जाते. लालू कुटुंबातील चार मुले राजकारणात आहेत आणि रोहिणी आचार्यसह तिघेजण आरोपी ठरले आहेत. लालू प्रसाद यादव, राबडी देवी, तेजस्वी यादव, तेजप्रताप यादव, मीसा भारती आणि हेमा यादव यांच्यावर आरोप निश्चित केल्याने राजदच्या भविष्यात प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. राजद कोणाकडे हा प्रश्न आहे.

केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांचे प्रतिपादन

देशव्यापी कॅशलेस उपचार लवकरच

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : केंद्रीय रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्री नितीन गडकरी यांनी गुरुवारी सांगितले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी लवकरच रस्ते अपघातातील पीडितांसाठी देशव्यापी कॅशलेस उपचार योजना औपचारिकरित्या सुरू करतील. ही योजना कोणत्याही श्रेणीतील रस्त्यांवर मोटार वाहनांशी संबंधित सर्व रस्ते अपघातांना लागू होईल.

रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालयाच्या मते, रस्ते अपघातात जखमी झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीला देशभरातील निवडक रुग्णालयांमध्ये मोफत उपचार मिळतील. या योजनेअंतर्गत, जखमी व्यक्तीला अपघातानंतर ७ दिवसांच्या आत १.५ लाख रुपयांपर्यंत मोफत उपचार मिळण्यास पात्र असेल. सरकारने असे म्हटले आहे की एबी-पीएमजेवाय, किंवा आयुष्मान भारत, प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजने (पीएमजेवाय) अंतर्गत येत नाही. विमा उतरवलेल्या वाहनांव्यतिरिक्त इतर मोटार वाहनांशी संबंधित रस्ते अपघातांच्या प्रकरणांसाठी केंद्र सरकारकडून अर्थसंकल्पीय सहाय्य

दिले जाईल. २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात, विमा नसलेल्या प्रकरणांसाठी या योजनेअंतर्गत २७२ कोटी रुपयांचे वाटप करण्यात आले आहे.

"रस्ते अपघातांमध्ये वेळेवर वैद्यकीय मदत न मिळाल्याने होणारे मृत्यू कमी करण्याच्या उद्देशाने ही योजना आणली जात आहे," असे गडकरी यांनी येथे राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांच्या वाहतूक मंत्र्यांच्या वार्षिक बैठकीचे अध्यक्षपद भूषवल्यानंतर पत्रकारांना सांगितले.

बैठकीत रस्ता सुरक्षा, प्रवाशांची सोय, व्यवसाय करण्याची सोय आणि वाहन नियमन यासारख्या महत्त्वाच्या मुद्द्यांवर चर्चा झाली. मोटार वाहनाच्या वापरामुळे होणाऱ्या रस्ते अपघातातील कोणत्याही बळीला योजनेतील तरतुदींनुसार कॅशलेस उपचार मिळण्यास पात्र असेल.

कॅशलेस उपचारांमुळे रस्ते अपघातातील पीडितांना वेळेवर उपचार मिळणे सोपे होईल अशी अपेक्षा आहे. रस्ते वाहतूक मंत्रालयाने १४ मार्च २०२४ रोजी चंदीगडमध्ये रस्ते अपघातातील पीडितांना कॅशलेस उपचार देण्यासाठी एक पायलट प्रोजेक्ट सुरू केला. नंतर हा प्रकल्प सहा राज्यांमध्ये विस्तारित करण्यात आला.

रस्ते वाहतूक मंत्रालयाने अधिसूचित केलेल्या 'रस्ते अपघातातील पीडितांसाठी रोखरहित उपचार योजना, २०२५' अंतर्गत, प्रत्येक अपघातग्रस्ताला अपघाताच्या तारखेपासून जास्तीत जास्त सात दिवसांच्या कालावधीसाठी प्रत्येक अपघातात १.५ लाख रुपयांपर्यंत रोखरहित उपचार दिले जातील. मार्च २०२४ मध्ये पायलट प्रकल्प सुरू झाल्यापासून, सुमारे २० टक्के रोखरहित उपचार विनंत्या नाकारण्यात आल्या आहेत.

लोकसभेत दिलेल्या लेखी उत्तरात गडकरी यांनी सांगितले की, एकूण ६,८३३ उपचार विनंत्यांपैकी ५,४८० पीडितांना पात्र आढळले, तर उर्वरित प्रकरणे पोलिसांनी नाकारली. मोटार वाहन अपघात निधीअंतर्गत आतापर्यंत ७३,८८,८४८ रुपयांची रक्कम वितरित करण्यात आली आहे.

पंतप्रधान मोदींनी संपर्कच केला नाही

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : थेट संवाद न झाल्याने भारत-अमेरिका व्यापार करार रखडला, असे अमेरिकेचे वाणिज्य सचिव हॉवर्ड लुटनिक यांनी सांगितले आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांना थेट संपर्क साधला नाही, यामुळे करार प्रत्यक्षात येऊ शकला नाही, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

लुटनिक म्हणाले की ट्रम्प प्रशासन व्यापार करारांसाठी कठोर आणि कालबद्ध धोरण अवलंबत असे. या धोरणानुसार, जे देश सर्वप्रथम वाटाघाटी पूर्ण करतात, त्यांना अधिक अनुकूल अटी मिळतात. युनायटेड किंग्डमसोबत करार झाल्यानंतर वॉशिंग्टनने इतर देशांसाठी मुदती ठरवल्या आणि अध्यक्ष ट्रम्प टप्प्याटप्प्याने व्यवहार करतात; पहिल्या टप्प्यात सहभागी झालेल्यांना सर्वोत्तम करार मिळतो, असे त्यांनी सांगितले. भारताला करार पूर्ण करण्यासाठी तीन शुक्रवारांची मर्यादित वेळ देण्यात आली होती. अधिकारी पातळीवर मोठ्या प्रमाणावर चर्चा झाली, तरी अंतिम निर्णयासाठी थेट नेत्यांच्या हस्तक्षेपाची गरज होती. लुटनिक म्हणाले, मी स्पष्ट सांगितले की मोदींनी राष्ट्रपती ट्रम्प यांना फोन करणे आवश्यक आहे. सर्व तयारी झाली होती, पण भारतातून फोन केला गेला नाही, असे त्यांनी म्हटले आहे.

अंतिम मुदत संपल्यानंतर अमेरिकेने इंडोनेशिया, फिलीपिन्स आणि व्हिएतनामसोबत करार जाहीर केले. भारत या देशांपूर्वी करार पूर्ण करेल, अशी अपेक्षा होती; मात्र तसे झाले नाही. याऐवजी करार कठोर अटींवर झाले, असे लुटनिक यांनी नमूद केले. नंतर भारताने पुन्हा संपर्क साधला, पण संधी गेली होती. तीन आठवड्यांपूर्वी स्टेशनवरून निघालेल्या ट्रेनसाठी तुम्ही तयार आहात का? अशी उपमा देत त्यांनी भारत प्रक्रियेच्या चुकीच्या बाजूला राहिल्याचे सांगितले. इतर देश करार करत राहिल्याने भारत रांगेत मागे पडला. तरीही, भारतातील अंतर्गत राजकारण आणि संसदीय मंजुरी लक्षात घेता, भारत करार करेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. याच पार्श्वभूमीवर, रशियन तेल खरेदीवर अमेरिकेची नाराजी लक्षात येते. ट्रम्प यांनी भारतीय वस्तूंवर लवकरच शुल्क वाढवण्याचा इशाराही दिला आहे.

गृह मंत्रालयासमोर टीएमसीची निदर्शने

नवी दिल्ली : केंद्राकडून तपास यंत्रणांचा गैरवापर केल्याच्या कथित विरोधात गृह मंत्रालयाच्या कार्यालयाबाहेर निदर्शने करताना शुक्रवारी तृणमूल काँग्रेसच्या अनेक खासदारांना ताब्यात घेण्यात आले. पोलिसांनी तृणमूल काँग्रेसच्या नेत्यांना घटनास्थळावरून हाकलून लावले, खासदारांना पोलिसांनी ओढत नेले. ईडीने राजकीय सल्लागार आय-पीएसीच्या कार्यालयावर आणि त्यांच्या प्रमुखांच्या निवासस्थानी छापे टाकल्यानंतर एका दिवसानंतर हा निषेध करण्यात आला.

रेल्वेचा अभिनव उपक्रम ५२ आठवड्यांत ५२ सुधारणा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : रेल्वेने गुरुवारी देशभरात ५२ आठवड्यात ५२ प्रमुख सुधारणा राबविण्याचे उद्दिष्ट ठेवून एक मोठी सुधारणा उपक्रम जाहीर केला. रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या उच्चस्तरीय बैठकीत ही घोषणा करण्यात आली. या बैठकीत वरिष्ठ अधिकारी आणि मंत्रालयातील राज्यमंत्र्यांनी ही घोषणा केली.

वैष्णव म्हणाले की, या उपक्रमाचा उद्देश प्रशासन, कार्यक्षमता आणि सेवा पुरवठ्यामध्ये पद्धतशीर सुधारणा आणणे आहे. ५२ आठवड्यात ५२ सुधारणा ही योजना सुरक्षितता मजबूत करणे, ऑपरेशनल कार्यक्षमता वाढवणे आणि प्रवासी सेवा सुधारणेवर लक्ष केंद्रित करेल, असे ते म्हणाले. २०१४-१५ मध्ये १३५ वरून २०२५-२६ मध्ये ११ पर्यंत, परिणामी रेल्वे अपघातांमध्ये जवळपास ९० टक्क्यांनी घट झाली आहे, हे एक प्रमुख प्राधान्य असेल. मंत्रालयाचे उद्दिष्ट हे एका अंकात आणण्याचे आहे. या सुधारणांमध्ये सुरक्षा, देखभाल आणि ऑपरेशन्ससाठी एआय आणि प्रगत तंत्रज्ञानाचा अवलंब वाढवणे देखील समाविष्ट आहे. प्रतिभा व्यवस्थापन, कर्मचारी कौशल्य विकास आणि रेल्वेगाड्यांवरील सुधारित खानपान सेवा हे नियोजित इतर प्रमुख उपायांपैकी एक आहेत. बैठकीत अधिकाऱ्यांनी पायाभूत सुविधा विकास, देखभाल आणि क्षमता वाढीच्या उपक्रमांचा आढावा घेतला.

ओरेश्निक हायपरसोनिक क्षेपणास्त्राचा वापर झाल्याने युरोप चिंतेत

रशियाने डागले युक्रेनवर आपल्या भात्यातील ब्रह्मास्त्र

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : गुरुवारी रात्री उशिरा युक्रेनवर झालेल्या हवाई हल्ल्यात रशियाने आपल्या अत्याधुनिक नवीन हायपरसोनिक 'ओरेश्निक' क्षेपणास्त्राचा वापर केला. तीव्र थंडीमध्ये झालेला हा हल्ला रशियाच्या लष्करी कारवाईतील एक मोठा आणि चिंताजनक पाऊल मानला जात आहे. रशियन संरक्षण मंत्रालयाने याची पुष्टी केली आहे.

"रशियन सशस्त्र दलांनी ओरेश्निक मोबाइल मध्यम-श्रेणी क्षेपणास्त्र प्रणालीसह उच्च-परिशुद्धता असलेल्या लांब पल्ल्याच्या जमीन आणि समुद्री शस्त्रांसह मोठा हल्ला केला," असे

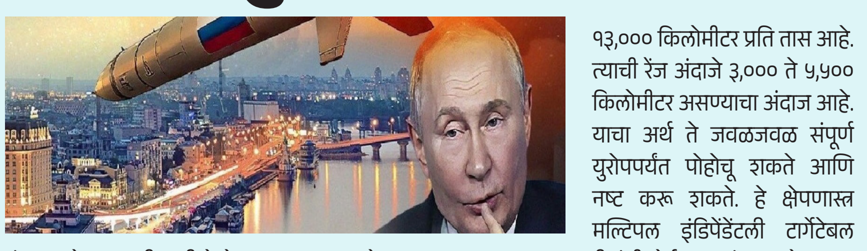

मंत्रालयाने शुक्रवारी जारी केलेल्या निवेदनात म्हटले आहे.

रशियाने युक्रेनमधील ओरेश्निक क्षेपणास्त्राने लक्ष्य केलेले ठिकाण स्पष्ट केलेले नाही. गेल्या एका वर्षापेक्षा जास्त काळात मॉस्कोने ओरेश्निक क्षेपणास्त्राचा वापर करण्याची ही पहिलीच वेळ आहे. हे क्षेपणास्त्र अनेक वॉरहेड्स वाहून नेण्यास सक्षम आहे आणि ते पारंपारिक किंवा अण्वस्त्रांनी सुसज्ज असू शकते.

ओरेश्निक हे रशियाने विकसित केलेले एक नवीन मध्यम-श्रेणीचे हायपरसोनिक बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्र आहे. रशियन भाषेत "ओरेश्निक" या शब्दाचा अर्थ "हेझेल ट्री" असा होतो. या क्षेपणास्त्राचे मुख्य वैशिष्ट्य म्हणजे त्याचा हायपरसोनिक वेग. ते ध्वनीच्या वेगापेक्षा (मॅक १०) १० पट जास्त वेगाने प्रवास करू शकते, जे अंदाजे १२,००० ते १३,००० किलोमीटर प्रति तास आहे. त्याची रेंज अंदाजे ३,००० ते ५,५०० किलोमीटर असण्याचा अंदाज आहे. याचा अर्थ ते जवळजवळ संपूर्ण युरोपपर्यंत पोहोचू शकते आणि नष्ट करू शकते. हे क्षेपणास्त्र मल्टिपल इंडिपेंडेंटली टार्गेटेबल री-एंट्री व्हेईकल्स तंत्रज्ञानाने सुसज्ज आहे, म्हणजेच एकच क्षेपणास्त्र हवेत वेगळे होऊ शकते आणि एकाच वेळी अनेक लक्ष्यांवर हल्ला करू शकते. इतकेच नाही तर हे क्षेपणास्त्र पारंपारिक स्फोटके आणि अण्वस्त्रे दोन्ही वाहून नेण्यास सक्षम आहे. म्हणजेच ते अणुस्फोट घडवून आणण्यास सक्षम आहे. रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमीर पुतिन यांच्या मते, त्याच्या उच्च वेगामुळे, कोणत्याही सध्याच्या हवाई संरक्षण प्रणालीद्वारे हे क्षेपणास्त्र रोखणे जवळजवळ अशक्य आहे. हे क्षेपणास्त्र कदाचित रशियाच्या जुन्या रुबेझ क्षेपणास्त्र प्रणालीची प्रगत आवृत्ती असेल.

रशियाने पहिल्यांदा २१ नोव्हेंबर २०२४ रोजी युक्रेनच्या डनिप्रो शहरावर हल्ला करण्यासाठी याचा वापर केला होता. आता, रशियाने पुन्हा एकदा पश्चिम युक्रेनच्या ल्विव्ह प्रदेशातील पायाभूत सुविधांना लक्ष्य करण्यासाठी या क्षेपणास्त्राचा वापर केला आहे. हे क्षेपणास्त्र ताशी अंदाजे १३,००० किलोमीटर वेगाने बॅलिस्टिक मार्गावर प्रवास करत होते, जे ध्वनीच्या वेगाच्या अंदाजे १० पट आहे. रशियाच्या क्षेपणास्त्र दलांच्या प्रमुखांच्या मते, ओरेश्निकची रेंज संपूर्ण युरोपपर्यंत पोहोचेल इतकी आहे.

दरम्यान, रशियाने म्हटले आहे की हा हल्ला गेल्या महिन्यात रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमीर पुतिन यांच्या निवासस्थानाला लक्ष्य करण्याच्या युक्रेनच्या प्रयत्नाला प्रतिसाद म्हणून करण्यात आला आहे. तथापि, सीआयए आणि अमेरिकन अधिकाऱ्यांचा असा अंदाज आहे की युक्रेनने पुतिन यांच्या कोणत्याही वैयक्तिक निवासस्थानाला लक्ष्य केले नाही. हा दावा अशा वेळी करण्यात आला आहे जेव्हा अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प आणि त्यांचे दूत युक्रेन युद्ध संपवण्यासाठी चर्चेत आहेत.